

**ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •**
Светог Димитрија 22

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs

**Seme
rađa
profit**

**hrana
produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA Godina IV • Broj 64 • 22. maj 2015. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

STRAH

Kod kukuruza, suncokreta, soje i šećerne repe, nedavne visoke temperature su ubrzale formiranje listova i samu vegetaciju. Istovremeno, poslednje padavine su pomogle usevima, ali kod poljoprivrednika postoji strah od vremenskih nepogoda jer je ovaj period godine izrazito nestabilan.

Strana 10.
Foto: S. Lapčević

U OVOM BROJU

I TO SE DOGAĐA:

**U kanalu napravili
divlji ribnjak!**

Strana 3.

PROIZVODNJA GROŽDJA,
VINA I RAKIJE:

**Ne cenimo svoja
vrhunška vina**

Strana 13.

REPORTERSKI ZAPIS „SREMSKE POLJOPRIVREDE“

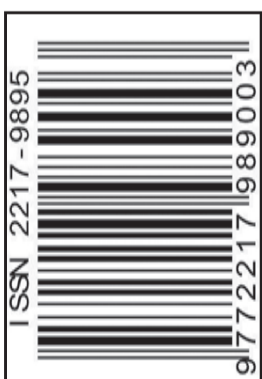
Mir u fruškogorskoj "divljini"

Nije sve u novcu i prodaji. Zapravo nije ništa u tome. Sve je u ljubavi prema mirisu zemlje, štale, u ponosu što ste od jutra do mraka u svojim poslovima i ne vodite brigu o tuđim stvarima, što su vam prljava i vlažna odeća dokaz da zaista radite - kaže Mića Gligorić.

Strana 20.

SMS MALI OGLASI
063/8526-021

PROGNOZNO IZVEŠTAJNA SLUŽBA
ZAŠTITE BILJA

**Bakteriozna
plamenjača
jabučastog voća**

Strana 12.

**produktna berza ad
novi sad**

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

od 11.4. do 15.5. 2015.

Pad cene kukuruza

Stabilna cena soje

Dešavanja na
svetskim berzama

NOVI SAD • "NAJBOLJE IZ VOJVODINE"

Znak za još dva proizvoda

Pravo na korišćenje znaka „Najbolje iz Vojvodine“, na period od tri godine, dodeljen ove godine i „JAM @ JELLY“ iz Iriga, za pekmez od kajsija

Pravo na korišćenje znaka „Najbolje iz Vojvodine“, na period od tri godine, dodeljuje se ove godine za dva nova proizvoda proizvođača „JAM @ JELLY“ iz Iriga, za pekmez od kajsija i kovačkoj radio-nici „Kovano gvožđe Mesaroš“ iz Bečeja, za ručno pravljenju stolicu od kovanog gvožđa „HANA“. Ovu prestižnu oznaku, tačnije sertifikate koji označavaju pravo na nošenje znaka, dodelio je preduzetnicima za vreme trajanja Poljoprivrednog sajma u Novom Sadu, na štandu Pokrajinskog sekretarijata za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova, potpredsednik Pokrajinske vlade i resorni sekretar Miroslav Vasin, u prisustvu brojnih zvanica iz sveta privrede.

Sertifikati za „Najbolje iz Vojvodine“

Prema Odluci o ustanovljavanju znaka „Najbolje iz Vojvodine“, Pokrajinski sekretarijat za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova objavio je konkursni postupak za ostvarivanje prava na korišćenje ovog znaka. Postupak utvrđivanja

usaglašenosti kriterijuma po zahtevu konkursa za ovaj proizvod sprovedla je akreditovana kontrolna kuća „Jugoinspekt“ iz Novog Sada, koja je na osnovu ispitivanja uz pomoć ekspertskog tima za ocenu kvaliteta, dostavila svoje mišljenje Savetu za standardizaciju i zaštitu intelektualne svojine. Oznaka se dodeljuje za proizvod na tri godine, s tim što se kontrola kvaliteta i proizvodnje proizvoda vrši najmanje jednom godišnje.

Oznaka za kvalitet „Najbolje iz Vojvodine“ je ustanovljena pre deset godina, a do danas je, uključujući i današnje dobitnike, ovaj znak dodeljen za 16 proizvoda, što je pokazatelj koliko su strogi kriterijumi, zahtevni uslovi i koliko je procedura za dobijanje znaka usaglašena sa elementima, standardima i kvalitetom koji se danas pri-

O proizvodima

Proizvod, nosilac znaka je ove godine pekmez od kajsija preduzetnice **Mirne Milosavljević**, koji se dobija preradom pažljivo odabranih, najkvalitetnijih plodova sa Fruške gore – voćarskog regiona sa dugom tradicijom, te tako korišćenjem nove tehnologije i staklene ambalaže čuva najlepšu aromu, miris i hranjive sastojke. Proizvod se pasterizuje i ne sadrži konzervanse i dodatne aditive.

Drugi nosilac prestižne oznake kvaliteta u 2015. godini je i ručno pravljenja stolica od kovanog gvožđa „HANA“, koja nosi i oznaku „proizvod umetničkog zanata“, kao i stilizovanu oznaku „otvorene šake“. Njen autor i proizvođač, preduzetnik **Dragan Mesaroš**, nosilac je Sertifikata Ministarstva privrede Republike Srbije od 2014. godine, što ide u prilog tradicionalnom i umetničkom aspektu ovog proizvoda, kao i neospornom kvalitetu njegove izrade.

menjuje u zemljama Evropske unije. Dobijanje ovog znaka je kraj jednog puta koji proizvođači prolaze u nastojanjima da dostignu vrhunski nivo kvaliteta. Dobijanje ovog znaka znači da na svim sajamskim manifestacijama u zemlji i inostranstvu, u maloprodaji i veleprodaji, imate dokaz da je vaš proizvod nešto što je najbolje

iz Vojvodine. Na taj način ne osvajate samo tržišta, uz mogućnost da bolje prodajete svoj proizvod, već dajete dobar primer kvaliteta, pojačavate konkurentnost i stimulišete i druge proizvođače da dostignu onaj standard koji im omogućava dobijanje ovog znaka - rekao je Miroslav Vasin. **S. P.**

SUBOTICA • IZ ASOCIJACIJE POLJOPRIVREDNIKA

Neprihvatljiva prodaja zemlje strancima

Asocijacija predlaže prodaju zemljišta koje nije predmet restitucije, i to 200.000 hektara onim poljoprivrednicima koji žive i rade u mestu gde se zemljište i nalazi, s ograničenjem na 20 hektara

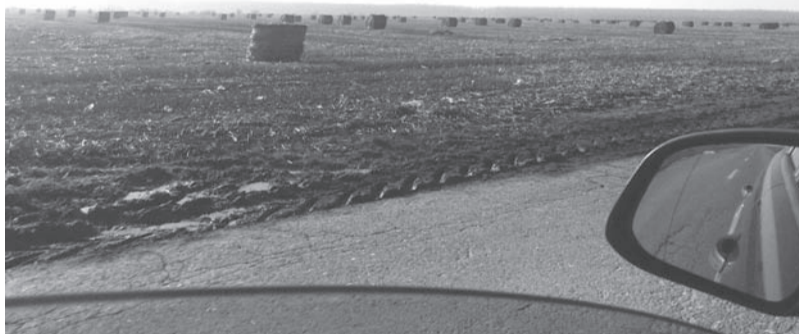
Članice Asocijacije poljoprivrednika protive se dugoročnom izdavanju i prodaji zemljišta strancima, a u tim stavovima ih podržava i lokalna samouprava Subotice. Kako je na tribini u Subotici izjavio predsedavajući Upravnog odbora ove asocijacije **Miroslav Kiš**, došli su do teksta nacrta izmena i dopuna zakona o poljoprivrednom zemljištu, kojima je predviđena mogućnost dugoročnog izdavanja državne zemlje pravnim licima na osnovu investicionih planova, prenosi RTV.

- Za nas poljoprivrednike je to neprihvatljivo. Mi smatramo da nosilac razvoja mora biti malo porodično gazdinstvo, a ne veliko pravno lice. Bez toga nema ruralnog razvoja i nema više ljudi na selu - tvrdi Kiš.

Umesto toga, kako kaže, Asocijacija predlaže - prodaju zemljišta koje nije predmet restitucije. I to 200.000 hektara onim poljoprivrednicima koji žive i rade u mestu gde se zemljište i nalazi, s ograničenjem na 20 hektara.

- To je ono što može da unapredi malo lokalno gazdinstvo. Naravno da ne možemo prihvatiti da neki investitor iz inostranstva bude privilegovan. Za nas je neprihvatljivo da se menja zakon samo kako bi se prilagodili strancima i investicijama - rekao je on.

Ratari traže da se zemlja proda lokalnom stanovništvu

Skupu je prisustvovao i gradonačelnik Subotice Jene Maglai, koji kaže da lokalna samouprava ne podržava zakonska rešenja koja daju mogućnost za sticanje prava svojine na poljoprivrednom zemljištu strancima.

On je podvukao da bi izmene ovog zakona trebalo da budu predmet javne rasprave i posebno naglasio da rešenja tog zakona još uvek nisu poznata, već se o njima samo priča.

Maglai smatra da je zemljište resurs koji treba da ostane u vlasništvu onih koji ovde žive i koji su

generacijama sticali tu imovinu.

Takođe smatra problematičnim i to da se dozvoli dugoročan zakup stranim kompanijama, jer bi time, po njegovoj oceni, domaći proizvođači bili potpuno devastirani.

- Nećemo baš tako lako da pustimo da ovaj zakon ima rešenja koja će dugoročno ostaviti veoma negativne efekte na našu zajednicu i naše poljoprivredne proizvođače, posebno na male i srednje poljoprivredne proizvođače - rekao je Maglai.

S. P.

BEOGRAD

IZ MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE

Rad na uspostavljanju robnih berzi

Sa seminara

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine u saradnji sa Ministarstvom trgovine, turizma i telekomunikacija, organizovalo je dvodnevni TAI-EX seminar na temu razvoja robnih berzi u Republici Srbiji. Kako Republika Srbija ima obavezu organizovanja robnih berzi usklađeno sa propisima Evropske Unije, tema TAI-EX seminara bila je izbor optimalnog modela organizovanja robnih berzi, koje će poljoprivrednim proizvođačima omogućiti jednostavnu, sigurnu berzansku trgovinu sa niskim troškovima trgovanja.

Kako je saopštio Ministarstvo poljoprivrede, u Srbiji trenutno nije uspostavljen adekvatan okvir za razvoj robnih berzi u Srbiji. Nedostatak pravnog okvira ima za posledicu neuspostavljen sistem licenciranja i kontrole rada robnih berzi na dnevnom spot tržištu (dnevno tržište gde se isporuka robe vrši u nekoliko dana), kao i neuspostavljenju berzansku arbitražu, odnosno zaštitne fondove koji bi učesnicima u trgovanju omogućili vansudsko rešava-

nje eventualnih sporova.

Pored aktivnosti na unapređenju spot tržišta, dva Ministarstva čine napore na uspostavljanju robno - berzanskog terminskog trgovanja koje poljoprivrednim proizvođačima omogućuje osiguranje cene poljoprivrednih proizvoda dok je proizvod još na polju. Izražene i nagle promene cena poljoprivrednih proizvoda, naročito kukuruza i pšenice, iziskuju potrebu za uspostavljanjem terminskog tržišta i omogućavanje osiguranja prodajnih cena za ove proizvode.

- Ministarstvo poljoprivrede će nastaviti intenzivan rad na uspostavljanju robnih berzi u domenu svojih nadležnosti, kako bi našim poljoprivrednicima obezbedili tržišne mehanizme koji su dostupni poljoprivrednim proizvođačima u Evropskoj Uniji, saopšteno je iz ministarstva.

Dvodnevnom seminaru, prisustvovali su predstavnici institucija koje će biti uključene u sistem robnih berzi, kao i stručnjaci iz ove oblasti. **S. P.**

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • DIREKTOR: Dragan Đorđević

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Živan Negovanović
• DIREKTOR MARKETINGA: Zlatko Zrilić • TEHNIČKI UREDNIK: Marko Zrilić • REDAKCIJA: Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Mišan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • MARKETING: 063/8526-021
• ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144 • RegistarSKI broj NV000659

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr.; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS-SR-ID 273701127

SREMSKA MITROVICA

BORISLAV BABIĆ, POMOĆNIK GRADONAČELNIKA: KAKO LOKALNA SAMOUPRAVA POMAŽE AGRARU

Osiguranje, analize, sufinansiranje kamata...

Osim uređenja atarskih puteva i kanalske mreže, poljoprivredi i selu pomaže se osiguranjem useva, besplatnim analizama kvaliteta zemljišta, angažovanjem poljočuvarske službe, sklapanjem povoljnih aranžmana sa bankama kako bi se lakše obavila setva ili obnovio stočni fond

U ovoj godini lokalna samouprava u Sremskoj Mitrovici pomaže poljoprivredi na više načina: na prvom mestu je osiguranje useva gde je Gradska uprava za poljoprivredu osigurala kompletan usev kukuruza na teritoriji grada. Važna pomoć je angažovanje poljočuvarske službe, sprovedena je i javna nabavka za analizu zemljišta tako da će poljoprivrednici moći besplatno da utvrde kakvo je njihovo zemljište. Nabavljene su rakete za protivgradnu zaštitu, a pošto je država smanjila mesečnu nadoknadu strelcima, lokalna samouprava će nadoknaditi tu razliku. Ovo je istakao pomoćnik gradonačelnika Sremske Mitrovice za poljoprivredu **Borislav Babić** u razgovoru za „Sremsku poljoprivredu“.

Borislav Babić, pomoćnik gradonačelnika za poljoprivredu

820.000 dinara, a ove godine u te namene je usmerila značajno veća sredstva koja iznose 1,352.000 dinara. Konkurs je bio namenjen udruženjima građana sa područja Grada Sremska Mitrovica čija je delatnost u vezi sa poljoprivrednom proizvodnjom, biljnom i stočarskom, kao i udruženjima građana čija je delatnost u vezi sa zaštitom životinja. U cilju poboljšanja kulturnih sadržaja na selu Agencija je bila naručilac izrade projektno-tehničke dokumentacije investicionog održavanja i rekonstrukcije domova kulture u nekoliko sela koji su u lošem stanju i pribavila sve dozvole za izvođenje radova.

Kakva saradnja je ostvarena sa bankama i sličnim institucijama, na koji način se saradivalo i koji su do sada ostvareni efekti?

- Što se tiče saradnje sa bankama i sličnim institucijama Agencija saraduje sa njima u tom smislu da pomaže poljoprivrednicima u prikupljanju dokumentacije i popunjavanju aplikacija za dobijanje sredstava tako da je do sada Agencija pružila 370 konsultantskih usluga poljoprivrednicima. Gradska uprava za poljoprivredu saraduje tako što sufinansira deo kamate kod poljoprivrednih kredita. U ovoj godini planirano je sufinansiranje dela kamate za kratkoročne kredite za nabavku za stočarsku proizvodnju i kratkoročni krediti za jesenje setvu. Poljoprivrednici su veoma zainteresovani za ove kredite tako da se oni realizuju u veoma kratkom roku. A koliko su značajne ove aktivnosti svedoči i to da je „Opportunity banka“ otvorila i filijalu u Sremskoj Mitrovici. Planirani su i pregovori sa Garancijskim fondom i Razvojnim fondom AP Vojvodine o mogućoj saradnji u pogledu sufinansiranja dela

Nasipanje atarskog puta

U čemu se još ogleda pomoć poljoprivredi?

- Pomoć poljoprivredi ogleda se i čišćenjem i održavanjem kanala, kao i šljunčenjem atarskih puteva. Agencija za ruralni razvoj dobila je suglasnost na svoj program za podsticaje u oblasti nabavke opreme za navodnjavanje svih vrsta i za proizvodnju u zaštićenom prostoru pa će i to biti pomoć.

Laboratorija za ispitivanje kvaliteta zemljišta

Kako i koliko Agencija za ruralni razvoj grada pomaže pojedincima i organizacijama u svom resoru?

- Agencija za ruralni razvoj pruža konsultantske usluge svojim korisnicima i to podrazumeva pružanje tehničke podrške u pripremanju dokumentacije i popunjavanju prijave za programe podrške koji se sprovode na nivou Republike Srbije, AP Vojvodine i Grada Sremska Mitrovica. Agencija je pratila sve konkurse na svim nivoima vlasti i blagovremeno prosledivala informacije o svim aktuelnim podsticajima, subvencijama i kreditnim linijama do korisnika njihovih usluga. Koristeći ove usluge zainteresovana poljoprivredna gazdinstva i udruženja građana su iz budžeta AP Vojvodine povukli oko 30.000.000 dinara. U 2014. godini Agencija je dodelila sredstva udruženjima građana čija je delatnost u vezi sa poljoprivredom sumu u ukupnom iznosu od

kamate dugoročnih kredita široke namene u cilju poboljšanja poljoprivredne proizvodnje.

Koji su najbitiniji projekti koji se ostvaruju ili planiraju da se ostvare u ovoj sredini?

- Radi se nastavak sređivanja kanalske mreže. Planirana je i komasacija dela teritorije, a uporedo sa njom će ići i navodnjavanje. O svemu ovome javnost će biti obavještena na vreme.

Dokle se stiglo u realizaciji projekta za bezbedno prikupljanje životinjskog otpada u Lačarku?

- Vezano za planirani projekat prikupljanja životinjskog otpada urađena je projektna dokumentacija i trenutno se traži lokacija na kojoj će biti smešten hladnjača za skladištenje životinjskog otpada. To je važan projekat koji će se realizovati u

skladu sa očuvanjem i zaštitom životne sredine.

Kakva je saradnja lokalne samouprave sa selima i kroz koje aktivnosti se to još ogleda?

- Predstavnici Agencije za ruralni razvoj je u saradnji sa Upravom za poljoprivredu su obišli sela na teritoriji Grada Sremska Mitrovica. Tom prilikom poljoprivrednici su obavješteni o svim aktuelnim konkursima, kreditnim linijama i subvencijama na svim nivoima finansiranja od lokalnog do republičkog. Agencija, takođe, pravi i bazu podataka poljoprivrednih proizvođača koji su se izjasnili na osnovu dobijenih zahteva da su saglasni da dobijaju važna obaveštenja putem SMS poruka, rekao je Borislav Babić, pomoćnik gradonačelnika za poljoprivredu u Sremskoj Mitrovici, o aktivnostima kojima se sagledava pomoć poljoprivredi i saradnja sa selom.

Razgovarala: **S.Đaković**

AKTUELNOSTI

PEĆINCI • I TO SE DOGAĐA

U Tovarničkom kanalu napravljen divlji ribnjak!

Služba za odnose s javnošću i protokol Javnog vodoprivrednog preduzeća „Vode Vojvodine“ saopštila je da je jedan od najdrastičnijih primera ugrožavanja funkcionalnosti kanalske mreže zabeležen je ovih dana na Tovarničkom kanalu u Opštini Pećinci.

- Obilaskom lokacije utvrđeno je da je ovaj oko 13 kilometara dugačak kanal i jedan od većih u Sremu,

pregrađen na dva mesta, a u koritu kanala napravljen je „ribnjak“ dugačak oko pola kilometra – navodi se u saopštenju „Voda Vojvodine“ i dodaje da do sad nezabeleženo pregrađivanje kanala na ovako drastičan način može prouzrokovati ozbiljne probleme u slučaju većih padavina, jer prevashodna funkcija Tovarničkog kanala jeste odvodnjavanje.

O radovima na pregrađivanju kanala nije obavješteno nadležno vodoprivredno preduzeće Galovica, niti poseduje bilo kakvu dokumentaciju o vodnim akta za „ribnjak“ koji tu nikako ne može da bude.

- JVP Vode Vojvodine je u skladu sa svojim nadležnostima, obavestilo je Vodnu inspekciju o ovom slučaju, kaže se u saopštenju.

S. P.

Pregrađen Tovarnički kanal

Agrarna reforma posle Drugog svetskog rata

Sprovođenjem Zakona o konfiskaciji imovine narodnih neprijatelja i Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji uneto je u zemljišni fond agrarne reforme sa područja Vojvodine 668.000 hektara. Ovaj zemljišni fond raspoređen je tako što je 428.000 hektara (64,1 odsto) zemljišta dodeljeno siromašnim seljacima sa teritorije Vojvodine i kolonistima sa drugih područja, dok je 240.000 hektara (35,9 odsto) dodeljeno društvenim gazdinstvima i zadrugama

Agrarna reforma posle Drugog svetskog rata „Jedna od karakteristika agrarne politike Jugoslavije, posle Drugog svetskog rata, je težnja ka razvoju krupne robne poljoprivredne proizvodnje. Da bi se ovakva proizvodnja mogla racionalno i ekonomično organizovati, jedna od pretpostavki je i postojanje većih, krupnijih površina. Pošto je pretežan deo zemljišnih površina bio u vlasništvu sitnih i srednjih gazdinstava, država je zahvatima u domenu posedovne strukture nastojala stvoriti krupne površine, odnosno velika gazdinstva. Zbog niza specifičnosti, u poljoprivredi nije izvršena nacionalizacija kao što je to učinjeno u drugim privrednim granama. Problem razvoja poljoprivrede rešavan je i stvaranjem društvenih organizacija na principu društvene svojine, i postepenog podružavanja proizvodnje i sredstava individualnih proizvođača“, navodi Kišgeci.

Agrarna reforma i unutrašnja kolonizacija u NR Srbiji sprovedena je prema Zakonu o agrarnoj reformi i unutrašnjoj kolonizaciji (Sl. list DFJ 64/45). Ovim zakonom regulisana su, kako pitanja koja se odnose na agrarnu reformu, tako i pitanja koja se odnose na kolonizaciju, a sve u cilju ostvarivanja ustavnog načela da zemlja pripada onima koji je obrađuju. Predviđena je ekspropijacija zemljišta koje se u času donošenja zakona nalazilo u svojini organizacija i lica koja se ne bave poljoprivredom, a zatim ekspropijacija zemljišta preko određenog maksimuma onih lica koja se bave poljoprivredom. Od ovako ekspropisanog zemljišta stvoren je zemljišni fond agrarne reforme. Da bi se stvorio zemljišni fond za izvođenje agrarne reforme i unutrašnje kolonizacije, ekspropisano je od dotadašnjih sopstvenika i prešlo u ruke države, sledeća poljoprivredna i šumska dobra:

1. Veliki posedi – zakon sadrži u sasvim sažetom tekstu definiciju velikog poseda.

Po toj definiciji svaki zemljišni posed koji ima više od 25 hektara obradive zemlje smatra se velikim posedom. I posed koji nema 25 hektara obradive zemlje, ali sa neo-

bradivom prelazi 45 hektara, smatra se velikim posedom. Po ovom osnovu u zemljišni fond je uneto 84.700 hektara.

2. Zemljišni posedi u svojini organizacija koje se ne bave poljoprivrednom proizvodnjom (banke, preduzeća, deoničarska društva i sl.), oduzeto je 2.600 hektara.

3. Ekspropisani su i posedi bogomolja, manastira i verskih ustanova (posedi crkava) i svih vrsta zadužbina, svetovnih i verskih. U Vojvodini je tako oduzeto crkvi ukupno 34.522 hektara. Zakonom je propisano da se crkvama ostavlja u svakom slučaju 10 hektara od njihovih ukupnih površina njiva, bašta, vinograda, voćnjaka, utrina i šuma, a oduzeta im je zemlja samo preko te granice. Crkvenim ustanovama, koje su imale karakter istorijsko-nacionalnih spomenika, moglo se ostaviti i više od 10 hektara zemlje, ali najviše 30 hektara obradivog zemljišta i 30 hektara šuma. Koliko se u svakom konkretnom slučaju ostavljalo, odlučivao je ministar poljoprivrede, a po mišljenju ministra prosvete.

4. Zemljišni posedi bez sopstvenika ili pravnog naslednika – oduzeto 8.600 hektara;

5. Zakon o agrarnoj reformi je u nekoliko navrata dorađivan te su određeni novi uslovi za oduzimanje zemljišta. Odredjen je višak zemljoradničkih poseda iznad maksimuma. Zemljoradnički maksimum određen je na 20 – 35 hektara obradive zemlje ili do 45 hektara ukupne površine. Oduzeto je ukupno oko 74.000 hektara;

6. Višak poseda iznad nezemljoradničkog maksimuma – iznad tri odnosno pet hektara – oduzeto je 43.000 hektara;

7. Državni posedi izdvojeni za fond – 1.500 hektara;

8. Posedi ostavljeni od kolonista – 7.100 hektara;

9. U zemljišni fond agrarne reforme i unutrašnje kolonizacije, pored ovako ekspropisanog zemljišta, ušlo je i zemljište državljana nemačkog rajha i lica nemačke narodnosti, konfiskovana prema odluci AVNOJ-a 1944. godine, kao i posedi neprijatelja konfiskovani presudama, a to je – 412.000 hektara.

Od 1946. do 1953. godine u Vojvodini konfiskovano 21.500 hektara oranica

Ovako oduzeto zemljište prešlo je u ruke države, ušlo u zemljišni fond agrarne reforme i unutrašnje kolonizacije, a zatim iz tog fonda dodeljivano korisnicima. Treba zapaziti da svojina na zemlji oduzetoj na osnovu ovog zakona nije prelazila neposredno sa ranijeg sopstvenika na korisnika, već je najpre prelazila u ruke države, pa je tek onda dodeljivana korisnicima (bezzemljašima, agrarnim interesentima, kolonistima, udruženim zemljoradnicima u SRZ i društvenim organizacijama).

Sprovođenjem Zakona o konfiskaciji imovine narodnih neprijatelja i Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji uneto je u zemljišni fond agrarne reforme sa područja Vojvodine 668.000 hektara. Ovaj zemljišni fond raspoređen je tako što je 428.000 hektara (64,1 odsto) zemljišta dodeljeno siromašnim seljacima sa teritorije Vojvodine i kolonistima sa drugih područja, dok je 240.000 hektara (35,9 odsto) dodeljeno društvenim gazdinstvima i zadrugama. Time su, dakle, stvoreni uslovi za konstituisanje društvenih gazdinstava na 240.000 hektara i dalji razvoj društvenog sektora u Vojvodini.

Ono što predstavlja jednu od posebnih karakteristika agrarne reforme u našoj zemlji ogleda se u tome, što se zemljište, koje je ušlo u zemljišni fond i koje je dodeljeno, bilo individualnim poljoprivrednim proizvođačima, bilo organizacijama društvenog sektora, nije moglo prodavati, niti otuđiti, niti dati u zakup, što znači da su te površine zemljišta postale „rex extra commercium“ (stvar van prometa).

Konfiskacija imovine zbog neizvršenja obaveze

Zakonom o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene špekulacije i privredne sabotaže („Službeni list FNRJ“, broj 26/45, 32/45, 56/46,) određena su dela privredne sabotaže i kazne za izvršenje istih.

Neizvršavanje obaveza u otkupu poljoprivrednih proizvoda smatrano je krivičnim delom privredne sabotaže za koje su izricane kazne lišenja slobode najmanje šest meseci, a u težim slučajevima lišenje slobode s prinudnim radom najmanje godinu dana, sa delimičnom ili potpunom konfiskacijom imovine i vremenskom ili trajnom zabranom bavljenja određenom delatnošću ili zanatom.

Krivičnim zakonikom („Službeni list FNRJ“ broj 13/51) i dalje se kao krivična dela propisuju neizvršavanje obaveznih isporuka poljoprivrednih proizvoda. Zakonom o amnestiji („Službeni list FNRJ“ broj 15/53) oslobođeni su daljeg izdržavanja kazne odnosno neizvršene kazne nisu izvršavane prema licima koja su do dana stupanja navedenog Zakona osuđena za krivično delo neizvršavanja obaveznih isporuka poljoprivrednih proizvoda osim prema licima koja su osuđena za navedena krivična dela na kaznu strogog zatvora u trajanju više od pet godina i za krivično delo štetoinstvo u poljoprivredi.

Prema izveštaju Sekretarijata za pravosuđe i upravu AP Vojvodine upućenom Državnom sekretarijatu za pravosuđe i upravu NR Srbije (na

Vraćeni prvi hektari

Ministar poljoprivrede u Vladi Srbije 1990. – 1991. godine dr Veljko Simin, pokrenuo je inicijativu o vraćanju neopravdano oduzetih njiva u Srbiji. U vreme kada je vodio srpsku poljoprivredu donet je Zakon o vraćanju oduzete imovine po dva osnova. Prvi je o vraćanju imovine oduzete u prvoj reformi posle Drugog svetskog rata, a drugi o vraćanju poseda oduzetih na osnovu smanjivanja zemljišnog maksimuma sa 30 na 10 hektara. Tako je nakon četiri i po decenije tada seljacima vraćeno oko 123.000 hektara. Pored toga u vreme kada je Simin bio ministar poljoprivrede u Vladi Srbije, donet je i Zakon o prevodjenju društvene u državnu svojinu.

Tada je država postala bogatija za oko 400.000 hektara njiva koje i danas, 2015. godine ima u vlasništvu.

zahtev Državnog sekretarijata od 9. maja 1953. godine) o konfiskovanom zemljištu i imovini između 1946-1953. godine, u Vojvodini je konfiskovano 36.689 katastarskih jutara oranica, 967 k.j. livada i pašnjaka, 126 k.j. voćnjaka i vinograda, 25 k.j. šuma i 3.286 k.j. ostalog zemljišta. Prema tome, u periodu od 1946 do 1953. godine konfiskovano je u Vojvodini cca. 21.500 hektara obradivog zemljišta.

Nastaviće se

(Delovi iz knjige Branislava Gulana „Sudbina oduzete imovine“. Knjiga se može naručiti (cena 2.000,00 dinara) kod izdavača banatski kulturni centar, JNA 35, Novo Miloševo, e-mail:banatski-kulturni-centar@gmail.com ili na tel 023/783-155 ili kod autora na e-mail:gulana@nscable.net ili na tel. 063/8-666-527).

Reforme, pečat vlastodržaca

Krupne promene u agrarnoj strukturi u Srbiji (i Jugoslaviji) neposredno prate sve druge krupne promene koje se dešavaju u širem društvu. U poslednjih stotina godina pokazalo se da su t.zv. agrarne reforme, kao najsloženije, najobuhvatnije i najkrupnije mere agrarne politike kojima država planski menja zatečenu agrarnu strukturu i usaglašava je sa političkim i ekonomskim interesima vodećih društvenih slojeva i proklamovanim (ili latentnim) ciljevima društvenog razvoja - i u Srbiji dolazile odmah i neposredno posle krupnih političkih promena kao što su svetski ratovi, stvaranje novih i razaranje starih državnih oblika i političkih režima. Svaka od tih

agrarnih reformi bila je izraz uslova u kojima je sprovedena, a zajedničko im je da su sve one više nosile pečat vlastodržaca i političkih režima koji su ih sproveli nego što su udovoljavale proklamovanim ciljevima i stvarnim ekonomskim i socijalnim potrebama poljoprivrednika i šireg društva kojima su opravdavane. Sve agrarne reforme su uvek imale više političku (socijalnu i nacionalnu) nego ekonomsku motivaciju.

Kolonizacija, koja je pratila agrarnu reformu, bila je druga strana ovog značajnog zatečenja u agrarnu strukturu zatečenu po završetku Drugog svetskog rata koji su, na sebi svojstven način, preduzele no-

ve socijalističke vlasti. Postojala je stvarna potreba za masovnim i planskim preseljavanjem seljaštva iz pasivnijih planinskih krajeva sa agrarnom prenaseljenošću u plodnije ravničarske predele gde je bilo oduvek više slobodne zemlje, a naročito nakon njenog napuštanja od strane ranije kolonizovanih Nemaca i drugih koji su se sklanjali posle sloma nacističkih okupatora. Ovaj delikatan zadatak morao se sprovesti zajedno sa agrarnom reformom, jer je kolonizacija podrazumevala dodelu kuća i imanja preseljenim porodicama i licima, a takva mogućnost (i stvarna i pravna) ukazuje se baš u vreme reforme agrarnih odnosa.

BAKTERIOZNA MRLJAVOST PLODOVA LUBENICE (ACIDOVORAX CITRULLI)

Stigla nekontrolisanom distribucijom zaraženog semena

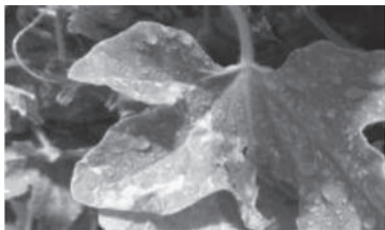
Visoka relativna vlažnost tokom jutarnjih časova može maskirati simptome bakteriozne mrljavosti. Razlika između zasićenosti vodom i simptoma koji prouzrokuje bakterija *Acidovorax citrulliasno* se može videti u poslepodnevnim časovima jer pege imaju mastan izgled i vidljivi su u suvim uslovima sredine

Piše: **Senka Mišković, dipl.ing. PSS Sremska Mitrovica**

Simptomi bakteriozne mrljavosti plodova lubenice mogu se pojaviti u svim fazama razvoja lubenice. Prvi simptomi mogu se videti na rasadu u vidu vodenastih pega na naličju kotiledona, pet do osam dana posle setve u zavisnosti od vremenskih uslova (sl.1) [3]. Visoka relativna vlažnost tokom jutarnjih časova može maskirati simptome bakteriozne mrljavosti. Razlika između zasićenosti vodom i simptoma koji prouzrokuje bakterija *Acidovorax citrulliasno* se može videti u poslepodnevnim časovima jer pege imaju mastan izgled i vidljivi su u suvim uslovima sredine. Promene na kotiledonima počinju kao male pege, koje se kasnije ši-

Senka Mišković

Slika 2: Simptomi na lišću

Slika 3: Simptomi na plodu

Slika 4: Simptomi na plodu

male vodenaste pege prečnika manje od 1 cm, koje se vrlo brzo šire i u roku 7 do 10 dana pokrivaju veću površinu ploda (sl.3) [3]. Starenjem pega na kori se pojavljuju pukotine i bakterijski eksudat čilibarne boje, a promene mogu zahvatiti i unutrašnjost ploda (sl.4) [3]. Širenje bolesti se obično javlja nekoliko nedelja pre berbe.

Ciklus razvoja

Acidovorax citrulli prouzrokuje bakteriozne mrljavosti plodova lubenice prenosi se semenom, stoga zaraženo

seme predstavlja najvažniji izvor inokuluma. Potencijalni izvori inokuluma mogu biti i rasad, samonikle biljke kao i divlje vrste porodice *Curcubitaceae*. U zaraženom semenu može da se održi nekoliko godina [1]. Do sada nije poznato da li patogen opstaje na površini ili unutar semena [3]. Kada patogen dospe u polje, u uslovima visoke vlažnosti i temperature koje pogoduju razvoju i širenju bolesti, veoma brzo se širi kišom, vetrom, kontaktom i ubrzo sve biljke postaju zaražene.

Prekomernim zalivanjem veoma lako se prenosi na zdrave biljke, što može da prouzrokuje infekciju svih klijanaca.

Infekcija često može biti latent-

na, bez uočljivih simptoma bolesti.

Na mlade plodove dospeva preko zaraženih listova, prodire kroz stome u unutrašnje slojeve gde se posle 3 do 7 dana mogu uočiti vodenaste pege. Plodovi su najosetljiviji 2 do 3 nedelje posle cvetanja, dok stariji plodovi poseduju voštanu prevlaku pa se infekcija kod njih se može ostvariti samo kroz povrede sa površina plodova [1].

Suzbijanje

Pošto zaraženo seme predstavlja najvažniji izvor inokuluma za setvu koristiti zdravo i deklarirano seme. Prilikom proizvodnje rasada potrebna je dezinfekcija pribora za rad, kontrolisana vlažnost i temperatura kao i minimalna manipulacija biljkama. Održavati higijenu polja uklanjanjem samoniklog biljaka i korovskih vrsta porodice *Curcubitaceae*, kao i kuru upotrebljenih kora. Na poljima gde je detektovano prisustvo bakteriozne mrljavosti lubenice preporučuje se 3-5-godišnji plodored. Hemijska zaštita se odnosi na preventivnu primenu preparata nabazi bakra od cvetanja pa do zrenja.

Zaključak

U mnogim zemljama prouzrokuje bakteriozne mrljavosti plo-

dova lubenice (*Acidovorax citrulli*), predstavlja ozbiljnu pretnju intenzivnoj proizvodnji lubenice i dinje. Poslednjih godina se proširila po celom svetu, uglavnom preko nekontrolisane distribucije zaraženog semena. Primenom karantinskih mera i kontrolom zdravstvenog stanja semena moguće je sprečiti širenje patogena. Takođe, u cilju otkrivanja rane zaraze neophodan je detaljan pregled useva i laboratorijska analiza biljaka. U slučaju da se potvrdi prisustvo ovog karantinskog patogena ne bi trebalo sejati na zaraženim parcelama biljke iz porodice *Curcubitaceae* 3 do 5 godina.

Preuzeto iz "Aktuelnog savetnika", maj 2015.

Literatura: [1] <http://www.cabi.org/isc/datasheet/2676>; [2] http://www.eppo.int/QUARANTINE/Alert_List/bacteria/Acidovorax_citrulli.htm; [3] <http://www.apsnet.org/edcenter/intropp/lessons/prokaryotes/Pages/BacterialBlotch.aspx>; [4] <https://gd.eppo.int/taxon/PSDMAC/photos>; [5] Thomas A. Zitter, Donald L. Hopkins, Claude E. Thomas (1998) – *Compendium of Cucurbit Diseases*, str. 34-35

Slika 1: Simptomi na kotiledonima

re duž nerava kotiledona i prelaze u tkivo pravog lista prouzrokujući propadanje rasada.

Na starijem lišću simptomi bakteriozne mrljavosti plodova su u vidu svetlo braon do tamno braon lezija duž

glavnih lisnih nerava (sl.2) [4]. Ove simptome je teško dijagnostikovati jer su često neupadljivi ili slični simptomima drugih biotičkih ili abiotičkih faktora, mogu biti pomešani sa simptomima drugih prouzrokovaca bolesti kao što su antraknoza lubenice (*Colletotrichum lagenarium*), crna trulež lubenice (*Phomacurbitacearum*) i dr.

Karakteristični simptomi bakterijske mrljavosti lubenice (*Acidovorax citrulli*) na plodovima lubenice su tamno maslinaste pege na gornjoj površini ploda. U početku su vidljive

GAZDINSTVA

VAŠICA • ZORAN VARNIČIĆ, RATAR I STOČAR

Nekada je bilo mnogo lakše

Zoran Varničić kaže da se sve može uz pomoć porodice pa bez većih problema obrađuje 20 hektara zemlje, a bavi se i stočarstvom – Planira da kupi još zemlje

Poljoprivrednik iz Vašice, Zoran Varničić nam je spremno otvorio vrata svog uglednog domaćinstva. Odmah nam priča kako je poslednjih dana na njivama pesticidima suzbijao korove. Nakon toga sledi špartanje i prehranjivanje poljoprivrednih kultura preko lista kako bi prinos bio što bolji i kvalitetniji.

- Poljoprivredom se bavim ceo svoj život. Od nje živim i hranim svoju porodicu. Uspešnost i zarada zavise od vremenskih uslova, ali i od truda i vrednog rada od jutra do večeri – ističe Zoran.

Zoran Varničić obrađuje 20 hek-

tara zemlje i uglavnom seje soju, kukuruz i pšenicu. Na pitanje šta mu se najviše isplati da seje, odgovara da mu se sve isplati, inače ne bi ni sejavao pomenute poljoprivredne kulture. Ističe da su troškovi proizvodnje kukuruza veći od troškova za soju zato što seme za kukuruz kupuje, a za soju ne.

Pošto ima dosta svoje zemlje, bavi se i stočarstvom, tovi i svinje, od 80 do 90 komada, kako kad, a dobro dođu i subvencije od države.

Po njegovim rečima, danas je mnogo lakše baviti se poljoprivredom nego pre.

- Lakše je zbog napretka tehnologije i mašina koje obavljaju sav posao. Imam dva traktora i jedan kombajn pa je to velika pomoć – priča Zoran.

U poslu na imanju veliku pomoć mu pruža sin Nebojša, strukovni inženjer zaštite bilja, koji nakon posla u poljoprivrednoj apoteci, pomaže ocu u poljoprivrednim radovima.

Kako nam je na kraju rekao, Zoran planira da kupi još zemlje, da poveća proizvodnju soje, kukuruza i pšenice, ali i da kupi još svinja.

G. Nikolić

Zoran Varničić

Poljoprivrednicima na usluzi

Indijska Agencija za ruralni razvoj je osnovana pre sedam godina kao društvo sa ograničenom odgovornošću u cilju poboljšanja kvaliteta života i rada u ruralnim sredinama. Pored ovog strateškog cilja agencija pruža podršku i pomoć poljoprivrednicima i informiše ih o aktuelnim kreditnim linijama i podsticajima. Upravo ovih dana, na vrata njihove kancelarije više puta dnevno zakucuju paori iz svih delova indijske opštine, kako bi dobili neophodne informacije o aktuelnim kreditima iz Pokrajine. To je prema rečima **Nemanje Čorka**, direktora Agencije osnovni posao ljudi zaposlenih u ovom resoru.

- Moram da istaknem da smo uspostavili odličnu saradnju sa našim poljoprivrednicima koji svakodnevno dolaze po neku vrstu saveta ili pomoći, a takođe imamo dobru saradnju i sa poljoprivrednicima iz drugih delova Srema. Oni su prepoznali njihov interes kroz saradnju sa nama, tako da nam se sve više obraćaju sa zahtevima, najčešće za apliciranje na konkurse koje daju pokrajinske institucije - kaže direktor Nemanja Čorak.

Podsećamo, Agencija za ruralni razvoj je među prvima u našoj zemlji prepoznala značaj unapređenja komunikacije sa poljoprivrednicima, te je uspostavila servis obaveštavanja putem SMS poruka.

Nemanja Čorak, direktor

- Taj servis uspešno funkcioniše u našoj opštini već nekoliko godina i to nam je u velikoj meri olakšalo komunikaciju. Poljoprivrednici ne moraju da dolaze u naše prostorije ili ako ne koriste računare, mogu u svakom trenutku biti obavesteni o aktuelnim konkursima - navodi Čorak.

Kada je reč o konkursima, direktor ističe da je od 5. maja počelo podnošenje zahteva za osnovne podsticaje u biljnoj proizvodnji kao i podnošenje zahteva za regres za gorivo i đubrivo.

- Regres za gorivo iznosi 60 li-

tara po hektaru, dok je regres za đubrivo 300 kilograma po hektaru. Kada govorimo o regresu za biljnu proizvodnju, on iznosi 6.000 dinara po hektaru - napominje on i ističe da se svi zahtevi za ove podsticaje šalju Upravi za trezor, dok Agencija za ruralni razvoj daje tehničku podršku.

- To znači da mi pomažemo našim poljoprivrednicima da popune neophodnu dokumentaciju, a sve usluge su potpuno besplatne. Ovih dana vlada ogromno interesovanje i poljoprivrednici dolaze u velikom broju - kaže on.

Pored podsticaja, kako ističe Nemanja Čorak, ovih dana su posebno aktuelni konkursi Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.

- Reč je o konkursima koji su otvoreni u martu tekuće godine i trajaće do 30. septembra. Tu se pre svega odnosi na konkurse za protivgradne mreže koji su interesantni našim voćarima u Novom Slankamenu i gde je povraćaj 60 procenata, zatim konkurs za plastenike, navodnjavanje, male preradiivačke kapacitete, silose i farme gde je povraćaj 50 procenata - podseća direktor.

Najveće interesovanje za sada vlada za protivgradne mreže, a tokom Poljoprivrednog sajma je potpisano i nekoliko ugovora o dodeli

Pomažu prilikom popunjavanja dokumentacije

bespovratnih sredstava za plastenike. Takođe je interesantan i povraćaj u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za priključnu mehanizaciju, odnosno sejalice, sadilice, vadilice, prskalice i priključne kosilice. Taj konkurs je otvoren do 15. oktobra i svi zahtevi se šalju Upravi za agrarna plaćanja, a aktuelan je i konkurs za višegodišnje zasade voća gde takođe indijska Agencija za ruralni razvoj takođe pruža tehničku podršku.

Svima poljoprivrednicima sa teritorije opštine Indija koji su podneli zahteve za subvencionisane kredite Pokrajinskog fonda za razvoj poljoprivrede, krediti su odobreni i ima ih ukupno 21. Od tog broja devet je odobreno za poljoprivrednu mehanizaciju, dva za nove sisteme opreme za navodnjavanje i deset kredita za protivgradne mreže poručuje na kraju direktor indijske agencije.

M. Balabanović

AKTUELNOSTI

BEOGRAD
MINISTARKA SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ
BOŠKOVIĆ:

Nadoknadi gubitke od grada

Grad naneo ogromne štete

Ministarka poljoprivrede i zaštite životne sredine Snežana Bogosavljević Bošković izjavila je da će, nakon što se završi procena štete, na prvoj narednoj sednici Komisije za elementarne nepogode Vlade Srbije, predložiti da se nadoknade gubici na poljoprivrednim gazdinstvima nastali usled grada.

Ona je pozvala poljoprivredne proizvođače da osiguraju svoje zasade jer ne postoji 100-postotna zaštita od grada i drugih nepogoda.

- Ministarstvo poljoprivrede i ja lično smo svesni teškog položaja poljoprivrednih proizvođača posle grada koji je izazvao štete na njihovim zasadima i nakon završene procene nastale štete na prvoj narednoj sednici Komisije za elementarne nepogode Vlade Srbije predložiću da se nadoknade gubici nastali usled grada - rekla je Bogosavljević

Bošković Tanjugu.

Bošković je podsetila da ministarstvo regresira 40 odsto od plaćene premije osiguranja i subvencionise nabavku protivgradnih mreža.

- Svedoci smo nepogoda koje su na poljima i gazdinstvima napravile štetu i zato svaki odgovorni poljoprivrednik treba da osigura svoju proizvodnju - rekla je ona.

Ministarka je ukazala da zabrinjava to što je u Srbiji osigurano svega osam odsto poljoprivrednih površina, dok je u zemljama EU to deset puta više - osigurano je oko 80 odsto površina.

- Ministarstvo, ja i moji saradnici smo u stalnoj komunikaciji sa poljoprivrednim proizvođačima i u skladu sa mogućnostima i nadležnostima ulažemo napore da ih zaštitimo i pružimo podršku - kazala je Bogosavljević Bošković.

S. P.

NAUKA U PRAKSI

LESKOVAC • EFIKASNO KORIŠĆENJE OGREVNOG DRVETA

Zablude o sirovom drvetu

Istraživanja su pokazala da se ogrevno drvo neefikasno koristi, izjavila je rukovodilac projekta "Efikasno korišćenje ogrevnog drveta u domaćinstvima u Srbiji" Milica Vukadinović, navodeći primer Leskovca, gde manje od jedan odsto domaćinstava ogrevno drvo koristi efikasno.

Prilikom predstavljanja Projekta, koji je deo programa "Razvoj održivog tržišta bioenergije u Srbiji" Nemačke organizacije za međunarodni razvoj (GIZ), ona je u Leskovcu ukazala da ostala domaćinstva u tom gradu ogrevno drvo neefikasno koriste.

To znači da previše potroše da bi se preko zime ogrejali.

Ukoliko bi naše preporuke počele da se primenjuju u praksi, svako domaćinstvo bi moglo da uštedi bar dva prostorna metra, što povećava kućni budžet, istakla je Vukadinović.

Građani su imali priliku da čuju preporuke kako poboljšati efikasnost korišćenja ogrevnog drveta, dodala je ona, i kako smanjiti rasipanje resursa, koji je obnovljiv, ali nije neiscrpan.

Prema rečima Vukadinović, ogrevno drvo treba obavezno kupovati u aprilu ili maju, kako bi moglo da se osuši do oktobra, kada počinje grejna sezona.

- Jedino se sa suvim drvjetom možete ogrejati, mišljenje da sporije gori sirovo drvo i da je bolje kupovati u septembru i oktobru potpuno je pogrešno, jer tada u drvetu ima mnogo vode, vlažnost je velika, voda ne gori i zato drvo tinja i „muči se“, pa domaćinstva ne mogu da se ogreju - ukazala je Vukadinović. - Zato želimo da podignemo svest građana o tome da sada treba planirati i nabavljati drvo, dobro ga skladištiti na suvom prostoru gde ima sunca i vazduha i ostaviti da stoji šest meseci, objasnila je Vuka-

Ogrevno drvo treba kupovati u aprilu ili maju, kako bi moglo da se osuši do početka grejne sezone

dinović, koja smatra da je najbitnije da je drvo prosušeno i da ima manje od 25 odsto vlažnosti.

Nije pogrešno da drvo stoji i više godina, ali je dovoljno šest meseci, precizirala je Vukadinović i istakla da je za loženje povoljno i ogrevno drvo koje je ostalo od prethodne grejne sezone.

Najbitnije je da su drva prosušena, naglasila je ona i ponovila da je zabluda da sirovo drvo bolje gori.

Jedino ne valja da drvo stoji u zatvorenom prostoru i ubuđa se, poručila je Vukadinović i napomenula da je cilj prezentacije u Leskovcu bio da se skrene pažnja na štetne efekte po zdravlje ljudi i životnu sredinu kada se čvrsto gorivo koristi nestručno, neefikasno i selektivno.

Da bi što praktičnije podučili domaćinstva o efikasnom korišćenju ogrevnog drveta, sprovedena je anketa 4.200 domaćinstava u Leskovcu, Vlasotincu, Užicu, Bajnoj Bašti,

Ivanjici i Novoj Varoši, snimljeno stanje i izvršeno merenje stepena korisnosti 12 različitih tipova najzastupljenijih uređaja za kuvanje i grejanje (šporeta i kotlova).

Podaci dobijeni u ovom istraživanju bili su i neposredni povod za organizovanje više prezentacija i radionica.

Na prezentaciji u Leskovcu, na koju su, pored inostranog konzorcijuma, učestvovali i lokalne vlasti, kao i Centar za razvoj Jablaničkog i Pčinjskog okruga, domaći proizvođači uređaja na čvrsto gorivo predstavili su svoje peći na pelet i šporete na drva.

Ovaj projekat GIZ sprovodi od 2013. do 2017. godine, u okviru bilateralne saradnje vlada Srbije i Nemačke, u partnerstvu sa Ministarstvom poljoprivrede i zaštite životne sredine i lokalnim samoupravama Bajina Bašta, Užice, Leskovac i Vlasotince

S. P.

SAVREMEN NAČIN PRIPREME I SKLADIŠTENJA STOČNE HRANE

Ušteda je nekada jedina dobit

Ono sto se neminovno nameće kao tema za razmišljanje posle oscilacije cena žive stoke i pojave viškova mleka na tržištu je to da stočari treba da se udužuju i tako uduženi investiraju u nabavku savremene opreme za pripremu, pakovanje i čuvanje stočne hrane i na taj način smanje cenu koštanja stočne hrane

Piše: **Željko Graovac, dipl. ing., PSS Sremska Mitrovica**

Priilikom pakovanja i skladištenja stočne hrane pored kvaliteta mora se obratiti pažnja i na cenu koštanja te hrane. Jedan od faktora koji utiču na cenu koštanja je i način skladištenja i izuzimanja stočne hrane. Zbog toga se u novije vreme kod nas počinju koristiti mašine koje objedinjavaju nekoliko operacija i pružaju veću sigurnost i bolji način pakovanja stočne hrane.

Prednosti ovakvog načina pakovanja i čuvanja stočne hrane su:

- niska investiciona ulaganja po toni spakovanog hraniva,
- visoka efikasnost i pouzdanost,
- visoka fleksibilnost u pogledu vrste materijala koji mogu da se pakuju,
- visoka fleksibilnost u pogledu lokacije na kojoj može da se obavi spremanje i skladištenje materijala (po želji uvek može da se menja lokacija i nije potrebna neka posebna priprema terena),

- mogućnost prekida pakovanja u toku loših vremenskih uslova i nakon toga bezbednog nastavka rada bez ikakvih posledica na kvalitet,
- gotovo da nema gubitaka zbog anaerobne sredine, bez vazduha (kao što je to slučaj sa silo trenčevima do zidova i na površini),

- bezbedno čuvanje posebnih proizvoda kao što je repin rezanac,
- pogodna je za individualne farme i velike sisteme. [1]

Jednostavnost ovog načina pakovanja i čuvanja stočne hrane ogleda se u tome da se direktno iz prikolicе zrnasta ili kabasta hraniva ubacuju u mašinu koja hermetički pakuje ta hraniva u najlonsku kobasicu što znači da nije potrebno kao do sada veći broj radne fizičke snage i veći broj mašina, pogotovo kod pripreme silaže ili senaže.

Stučnjak za krmno bilje i silažu dr Bora Dinić opominje da je u Americi napušteno klasično spremanje silaže – gaženje teškim traktorima u silo trenčevima. I farmeri u evropskim zemljama su kupili mašine koje seckanu stabljiku kukuruza ubacuju u plastična creva, istiskuju vazduh i u vidu kobasica ili salame imaju dobru silažu koja će da bude ukusna za krave. Dr Dinić kaže da je ovaj nov način spremanja silaže znatno jeftiniji i lakši i savetuje da se stočari udruže i zajednički kupe ova oruđa koja prave silo kobasice za krave. Lakše, brže i isplativije. [2] [5]

Najjednostavniji način pakovanja je kamion sa specijalnim tunelom za pakovanje sipkastih materijala.

Željko Graovac

Ova tehnologija je namenjena za siliranje pivskog trebera koji se kipuže direktno u vreću, bez dodira sa podlogom i odmah se hermetički zatvara. Kratak put „pivara – kamion – vreća“ smanjuje rizik od kontaminacije nepotrebim bakterijama, prekid dotoka vazduha minimalizuje gubitke usled fermentacije, izbor mesta skladištenja je fleksibilan uz zadržavanje tečnosti u samoj vreći, olakšan je posao za farmera kome nije potrebna nikakva organizacija niti dodatno angažovanje. [4]

Bitan segment u nizu su vreće u koje se hrana pakuje. Vreće mogu biti prečnika od 1,50 m do 4,20 m, dužine od 30 m do 150 m i kapaciteta do 1500 t. Kvalitet vreća je garant kvalitetno spakovane hrane i njenog sigurnog čuvanja. Vreće obično imaju tri sloja; unutra su crne, a spolja bele (vreće za kompostiranje su zelene).

UV stabilizatori garantuju bezbedno skladištenje od 18 do 24 meseca. [1]

Pakovanje zrnaste hrane u vreće

Pored pakovanja silaže u silokobasice moguće je isto tako pakovati i zrnastu hranu.

Glavne prednosti ove tehnologije:

- povoljna cena
- jedna mašina pokriva 4 različite operacije

1. - gncečenje/mlevenje zrna
 2. - aplikacija tečnih dodataka (inokulanata) na izdrobljeno zrno ili dodavanje neophodne vlage
 3. - mešanje izmrvljenog zrna i aplikatora
- pakovanje mase u vreće
 - značajno smanjenje troškova nakon tretmana posle žetve

Mašina za punjenje stočne hrane u vreće (silo kobasicu)

Stočna hrana upakovana u silo kobasice

- mala masa mašine
- neophodan samo jedan rukovalac od početka gncečenja do pakovanja

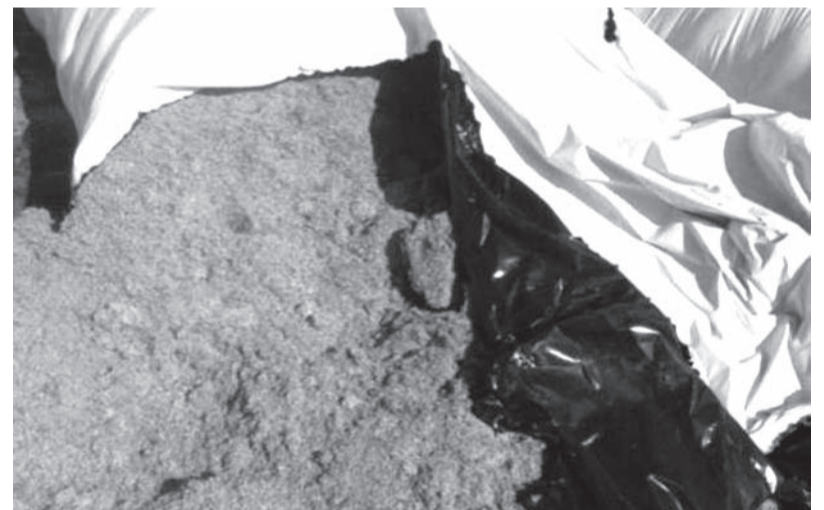
- mehanička kočnica
- tekstura i veličina izdrobljenog zrna se mogu podešavati u zavisnosti od vrste stoke za koje se hranivo priprema (preživari, nepreživari...)

- mogućnost drobljenja i van sezone kombajniranja (drobljenje suvog zrna) [1]

- Zrno žitarica moguće je pakovati celo i izdrobljeno (gncečeno)
- gncečene žitarice imaju visoku hranljivu vrednost

- gncečene žitarice idealne su za smešu

- troškovi po energetske jedinici kod gncečenih žitarica manji su nego kod sušenih žitarica
- iskorišćenost fosfora kod svine i živine znatno je bolja u slučaju konzumiranja gncečenih nego sušenih žitarica

Repin rezanac u silo kobasici

- gncečene žitarice uklapaju se u sisteme tečnog hranjenja
- gncečene žitarice lišene su nečistoće

- gncečenje predstavlja način prerade žitarica, koji iziskuje malo energije
- gncečenje omogućava prikupljanje kasnih sorti žitarica i kukuruza

- prikupljanje prinosa može se obaviti u nepovoljnim vremenskim uslovima
- sušni kapaciteti ne ograničavaju prikupljanje prinosa [3]

Ono sto se neminovno nameće kao tema za razmišljanje posle oscilacije cena žive stoke i pojave viškova mleka na tržištu je to da stočari treba da se udužuju i tako uduženi investiraju u nabavku savremene opreme za pripremu, pakovanje i čuvanje stočne hrane i na taj način smanje cenu koštanja stočne hrane što u budućoj borbi za tržište sa evropskim proizvođačima može biti presudno za opstanku naših stočara.

Preuzeto iz „Aktuelnog savetnika“, maj 2015.

Zaključak

U godinama koje nam predstoje kada cena stočne hrane raste, a cena žive stoke pada, potrebno je da odgajivači stoke pronađu mogućnosti da naprave uštede u proizvodnji jer ovakva ušteda može biti i celokupna dobit jednog stočara. U Srbiji već postoje firme koje pivski treber i sirovi rezanac š. repe isporučuju (pakuju) u vreće ili iznajmljuju opremu za pakovanje hraniva u vreće.

Literatura: [1] http://www.geb.rs/images/brand/articles/budissa_bag/Journal-E-2010.pdf; [2] <http://www.znanjenapoklon.rs/clanci/stocarstvo/silaza-ukobasicama.html>; [3] <http://www.isv.rs/index.php/sr/murska/murska-putokaz>; [4] <http://www.geb.rs/budissa-bag.html>; [5] http://www.ikbks.com/?page_id=207.

Proces punjenja

Perspektive razvoja porodičnog biznisa na selu

Posvećenost porodice napretku firme, njenom rastu i razvoju, ima za cilj da se ona u poboljšanom stanju ostavi sledećim generacijama. Članovi porodice rade u svom preduzeću za sebe, ulažući u njen rast i razvoj deo prihoda

Autori: Danilo Tomić, Branislav Gulan i Mile Mandić

Neophodan je zaokret ka razvoju porodičnih preduzeća u seoskim sredinama. Razlozi za to detaljno su objašnjeni i ne treba ih ponavljati. Ipak, treba naglasiti da su porodične firme najstariji oblik biznisa na globalnom svetskom nivou. One su veoma rasprostranjene u svim zemljama sveta, i u svim oblastima privrednih i vanprivrednih delatnosti.

Mnoge od njih su doživele svojevrsnu evoluciju u proteklih 150 godina. Počele su kao porodične firme, zatim prerasle u mala i srednja preduzeća, a potom i u multinacionalne kompanije, na primer: „John Deer“ i „Kentucky fried chicken“ u SAD, „BMW“ i „Siemens“ u Nemačkoj... U većini zemalja porodična preduzeća čine 70 odsto domaće privrede i u njima se stvara oko 65 odsto BDP-a (primer Španije). Nažalost, mnoga od njih traju najviše do tri generacije. To je posledica nespremnosti naslednika – mlađih generacija – da tokom vremena uspešno upravljaju preduzećima u novonastalom – promenjenom – privrednom okruženju.

Prednosti porodičnog biznisa

Porodična preduzeća, ili preduzeća u porodičnom vlasništvu – predstavljaju sinonime, koji se najčešće nalaze u literaturi [10].

Posvećenost porodice napretku firme, njenom rastu i razvoju, ima za cilj da se ona u poboljšanom stanju ostavi sledećim generacijama. Članovi porodice rade u svom preduzeću za sebe, ulažući u njen rast i razvoj deo prihoda. Pored toga, u njima značajnu ulogu imaju: tradicija, iskustvo, znanje i veštine koje se prenose sa kolena na koleno, odnosno na mlađe generacije; motivacija za poboljšanje kvaliteta rada i proizvoda, podizanje poslovnog morala, održavanje dobrih odnosa sa poslovnim partnerima, dobavljačima, kupcima, zaposlenima i društvenom zajednicom.

Nedostaci porodičnog biznisa

Mnoga porodična preduzeća ne opstaju dugo, zbog toga što 80–90 odsto njih propadnu posle druge generacije. Svega oko 15 odsto traje i do treće generacije. Razlozi neuspeha porodičnih preduzeća u ovom vremenskom periodu najčešće su

1. loše upravljane i poslovanje;
2. nedostatak finansijskih sredstava;
3. nestručno upravljanje troškovima;
4. nepovoljni makroekonomski uslovi privredivanja u toj privrednoj grani;
5. konflikt među članovima porodice;
6. (ne)profesionalizam;
7. odsustvo radne discipline.

Čija je šljivovica?

Očekuje se i rešenje spora oko toga čija je šljivovica, pa će zemlje koje je proizvode ispred njenog naziva unositi i nacionalni predznak. Srbija će ovim i zvanično dobiti svoj prvi brend sertifikovan od strane EU. Inače, pošto je Srbija zakasnila u brendiranju sopstvenih proizvoda, na sastanku sa delegacijom Evropske komisije (2007. godine), predstavnicima Ministarstva poljoprivrede morali su dokazivati da se šljivovica oduvek proizvodila u Srbiji, samo su je neke zemlje preduhitrile i ovu vrstu rakije brendirale pod istim nazivom. Inače, najveći deo šljiva u Srbiji se koristi za proizvodnju rakije koja se konzumira na domaćem tržištu. Osim priznavanja šljivovice

Faze u razvoju porodičnog preduzeća

1. Osnivanje;
2. partnerstvo braće i sestara;
3. udruživanje rođaka.

Za razliku od neporodičnih firmi, gde postoji jača podela rada, u porodičnim preduzećima vlasnik može da obavlja više funkcija, što može da stvara izvesne probleme, kao na primer: da li dobit investirati u razvoj, ili deliti dividendu? Sa razvojem firme, vlasnici – rođaci

imaju različite motive [10]. I ovde se moraju razgraničiti funkcije vlasnika, akcionara, direktora, članova upravnog, izvršnog, nadzornog i savetodavnog odbora, uloge članova porodice u procesu odlučivanja itd.

Najčešće dileme

Najčešće dileme tiču se: razlike između korporativnog i porodičnog upravljanja, donošenja porodičnog statuta i njegovog sadržaja, kao i politike zapošljavanja članova porodice.

Porodični statut reguliše brojna pitanja vezana za poslovanje preduzeća, kao što su: sastav iz delokruga rada formiranih odbora, odnose između članova porodice, menadžmenta, akcionara, direktora, vlasnika...

Posebna pažnja posvećuje se politici zapošljavanja. Pri tome je potrebno utvrditi i poštovati usvojene kriterijume. Prednost pri zapošljavanju treba da imaju kvalitetni, stručni i kompetentni kadrovi, bez obzira da li su članovi porodice, u bliskim rođakim vezama, srodnici i drugi.

Potrebno je poštovati proceduru, instituciju konkursa, nivo obrazovanja kandidata, njegovo radno iskustvo, starosnu dob i ostalo.

Politika nagrađivanja ne sme biti diskriminatorna, mora se vrednovati rezultat i kvalitet rada, odgovornost i profesionalizam. Neophodno je permanentno obrazovanje zaposlenih do kraja radnog veka, putem treninga, seminara, stručnih usavršavanja, doškolovanja... Postoji i mogućnost zapošljavanja na određeno vreme, ili sezonsko zapošljavanje.

Članovi porodice mogu biti i akcionari u ovom, ili drugom preduzeću. Poželjni oblici delovanja su: porodični savet, skupština, kancelarija, zatim komisije za stručno usavršavanje i planiranje karijere zaposlenih, otkup akcija i rekreaciju. Pored navedenog, neophodan je i porodični protokol, kao i odbor za odnose sa javnošću. Rad u porodičnoj firmi podrazumeva i lojalnost istoj.

Vremenom, rastom i razvojem, porodična preduzeća mogu se pojaviti i na berzi. To je složen i komplikovan proces, za koji se neke firme i odluču-

kao srpske robne marke, nadležni u Ministarstvu poljoprivrede Vlade Srbije, zatražili su od Evropske komisije priznavanje i drugih vrsta rakija, poput lozovače iz Pomoravlja, zatim vršačke, timočke i smederevske lozovače. Uz to, traži se i priznavanje župske i jastrebačke komovice, „šumadijskog čaja“ – odnosno vruće rakije, lincure iz nekoliko krajeva u Srbiji, kao i nekoliko komovica. Na listi nacionalnih proizvoda Srbije su maline, rakija od maline, neka domaća vina, suvo voće (šljiva, kajmaka, breskva), pića od lekovitog bilja, ulje od tikve, proizvodi na bazi soje, hladno cedeno suncokretovo ulje, sjenički i pirotski sir [3].

Mnoge porodične firme su prerasle u multinacionalne kompanije (Foto:wikimedia)

ju. Prednosti su sledeće: pojava akcija firme na tržištu i prodaja istih od strane akcionara, poboljšanje finansijske pozicije preduzeća; prisustvo na berzi firmu čini prepoznatljivom na tržištu. Nedostaci su: napor i troškovi oko pripreme firme za izlazak na berzu; smanjenje privatnog uticaja i samostalnosti u odlučivanju; veća odgovornost, ali i rizik od preuzimanja firme od strane novog vlasnika [10].

Ukratko, porodični biznis je veoma rasprostranjen na globalnom svetskom nivou. Ima dugu istoriju i tradiciju. U našoj zemlji, izuzimajući privatna porodična gazdinstva i zanatstvo, ovaj oblik biznisa je na početku razvoja.

Prirodni i ljudski resursi u seoskim sredinama su veoma povoljni za razvoj porodičnog biznisa. Tome doprinose i (ne)povoljni društveni uslovi, značajan broj nezaposlenih i sve veće siromaštvo, i u gradskim i u seoskim sredinama. To su upravo razlozi koji bi trebalo da motivišu pojedince – ljude sa preduzetničkim duhom – ali i državne institucije na lokalnom, regionalnom, pokrajinskom i nacionalnom nivou, da stimulišu i podstiču razvoj porodičnih firmi u selima. To bi imalo svođe razvojno-ekonomsko i socijalno opravdanje.

Potrebna moć brenda

Proizvodnja hrane je delatnost kroz koju Srbija može najbrže da stvori svoj proizvod, odnosno brend, koji će biti konkurentan na svetskom tržištu. Mora se hitno delovati, na kratak rok, sa proizvodima iz viših faza prerade. Danas je nivo proizvodnje u Srbiji niži u odnosu na 1989. godinu – iznosi 40 odsto od onoga koliki je bio, te sada daleke godine, na početku tranzicije! Domaći brend se mora promovisati i zaštititi, uz poštovanje svetskih standarda kvaliteta. To će doprineti i da se bolje koriste preradni kapaciteti u zemlji [3].

Izvozu srpskih proizvoda na svetsko tržište može da pomogne i, do sada zapostavljena, dijaspora. Ona može da bude most prema drugim zemljama i „transformator“ novih tehnologija, poslovnih iskustava i garant poverenja za strane investitore i kupce. Kapital kojim raspolaže srpska dijaspora (oko četiri miliona ljudi na svim kontinentima) procenjuje se na 50 do 80 milijardi dolara, a samo deset odsto tog novca investirano u Srbiju, preporučilo bi njenu privredu.

Srbija je na putu stvaranja brendova. Znači, moramo od naših proizvoda stvoriti robnu marku, ili brend. Recimo da u svetu danas postoji 100 najvrednijih robni marki, od kojih 60 drže američke firme, na drugom mestu su nemačke kompanije, zatim firme iz Francuske, Japana, Švajcarske... Da bi neka robna marka stigla na ovu listu, koju objavljuje američki „Business-Week“, mora da ima vrednost veću od milijardu dolara (što je danas vrednost svih izvoznih agrarnih proizvoda Srbije), zatim da trećina njene

zarade potiče van domaćine države, i da ima javno dostupne finansijske i marketinške podatke.

Moramo priznati da se u ovom trenutku srpski brend teško može u pravom smislu definisati. Engleska reč brend, čije je osnovno značenje oznaka, marka, u poslednje vreme kod nas je sve češće u upotrebi. Ona je postala „zakon“ kada je tržište u pitanju. Njena definicija je: brend je izvor konkurentne prednosti i predstavlja obezbeđenje konstantnog kvaliteta koji je prepoznatljiv. Kod nas je brend zajednički imenitelj za naziv proizvoda, pakovanje i sve što se nudi potrošaču.

Uspešan brend mora da ima četiri karakteristike: on je neponovljiv, besmrtn, ubedljiv i konstantnog kvaliteta. Neke naše brendove već su drugi zaštitili. Naš brend bi morao da ima znak – Made in Serbia. **Uspeh brenda je uvek rezultat njegove autentičnosti. Međutim, najveći problem koji se javlja prilikom ustanovljenja brenda na tržištu jeste kako ga učiniti autentičnim i prvi se pojaviti sa tim proizvodom.** Kvalitet je važan, ali se brend ne izgrađuje samo na kvalitetu. Svi mi imamo svoju ličnu percepciju o kvalitetu određenih proizvoda. Ona zavisi od ličnog ukusa potrošača, zato stručnjaci kažu da je najvažnija odluka o brendingu vašeg proizvoda kada mu dajete naziv. Na duge staze taj naziv će mu doneti dugovečnost i uspeh koji priželjkujete. U početku, da bi preživeo, brend zahteva jedinstvenu ideju ili koncept koji će ga učiniti drugačijim od postojećih proizvoda na tržištu. On mora da bude prvi u nečemu, da kreira kategoriju proizvoda i zauzme mesto u svesti potrošača. Posle toga najvažnije je proizvod prodati.

Proizvodni programi za porodične firme sistematizuju se po grupama proizvoda, tako da svako može sebe da nađe u nekoj od njih i to:

1. žitarice i mlinski proizvodi, među njima su: prerada pšenice, kukuruza, ječma, ovsu, raži heljde, sa proizvodnjom niza prehrambenih proizvoda od njih;
2. meso i mesne prerađevine, sa nizom mesnih proizvoda svih vrsta, namenjenih domaćem i svetskom tržištu;
3. od mleka mogu da se proizvedu brojni izvozno orijentisani mlečni proizvodi;
4. posebna šansa je u preradi voća i povrća i izvozu proizvoda iz viših faza prerade;
5. industrijsko bilje i prerađevine iz viših faza prerade za izvoz, primera radi, šećer više koristi u konditorskoj industriji Srbije, a takođe i soju, od koje se dobija ulje, pa čak i mleko;
6. proizvodi dobijeni nakon prerade lekovitog, aromatičnog i začinskog bilja.

Sad, po ko zna koji put, ponovo krećemo od početka ka građenju brenda. Najbrže možemo brendirati proizvode koji realno imaju tržišnu šansu, a to su: voda, maline, šljive, šljivovica, vino, šunka, sir, kajmak, pečurke,

zlatiborski pršut... Naši brendovi mogu biti i kiselo mleko, sudžuk, jagnjetina, jaretina, duvan čvarci, proja...

Srbija je značajan proizvođač šljiva (2007. godine proizvedeno je 768.000 tona, što je za 38 odsto više nego u 2006). U 2013. godini, takođe, rod šljive bio je veći od 600.000 tona, ali je izvoz sveže i suve šljive bio tek oko 6.000 tona. Proizvodimo i do 100.000 tona malina godišnje (u sušnoj 2007. godini čak 80.000 tona), više od 300.000 tona jabuka... Malo je proizvoda koji su stekli domaći i svetski ugled, kao što su „Žuta osa“, „Sokolova rakija“...

Za što brži izlazak Srbije na svetsko tržište, najprimarniji su proizvodi zdravstveno bezbedne hrane. Među proizvodima iz agrara, osim hrane, tu su pronašle mesto i metle, u svetu se nekada godišnje prodavalo osam miliona komada istih. Šansu da dobije oznaku „Najbolje iz Vojvodine“ ima karlovačko vino „Bermet“, štrudla sa makom, futoški kupus, koji je ušao u udžbenike i dobio sertifikat za brend i geografsko poreklo, slatka mlevena paprika, sušeno povrće, bačkopetrovački kulen...

Za proizvod od paprike, ajvar, takođe treba da se dokaže geografsko poreklo. Iako su taj naziv Slovenci već zaštitili, moraće da ga promene i dodaju mu i naziv regije, jer se ajvar vekovima proizvodi u Srbiji. Posebno su čuveni leskovački i vranjanski, koji treba da uđu u zaštitu porekla.

Pravo na zaštitu geografskog porekla imaju i proizvodi koji su ušli u industrijsku proizvodnju. To su, na primer, razne mineralne vode (oko 360 izvora), jer je proizvodnja ovih brendova vezana za određene regije i izvore u Srbiji.

Treba ukazati i na to da na policama prodavnica u gradovima Evropske unije neće biti duvan čvaraka, naše slanine i kajmaka, sve dok proizvođači na ispune sve zdravstvene i bezbednosne uslove koje propisuje u EU. To važi i za burek iz Niša i Prokuplja, koji se već izvozi u neke zemlje, ali to je od slučaja do slučaja, sve dok ne dobije sve potrebne sertifikate.

Jedini recept za izvoz naših proizvoda na tržište EU je usaglašavanje svih standarda, ali i zaštita znaka i žiga kod Zavoda za zaštitu intelektualne svojine. Inače, EU dozvoljava određenim proizvodima pristup na svoje tržište ako su zaštićeni po njenim pravilima. Krajem XX veka, Jugoslavija je u svet godišnje izvozila oko 50.000 tona „bebi-bifa“, ili crvenog mesa, od toga je 30.000 tona bilo iz Srbije. Značajne količine su se izvezile u SAD, za potrebe američke vojske. Poslednje dve decenije Srbija ima dozvolu za godišnji izvoz ovog mesa u EU u količini od 8.875 tona! Međutim, zbog toga što su stajale prazne, godišnje se izvozi najviše 2.000 tona, a 2013. godine je izvezeno samo 600 tona! Trebalo bi da država svojim merama podstiče ovu proizvodnju.

(Nastaviće se)

ZLATASTO ŽUTILO VINOVE LOZE (FLAVESCENCE DOREE)

Ozbiljna pretnja vinovoj lozi

FD je registrovana u Sremu na više lokaliteta, i to na Fruškoj gori: Mutalj, Prnjavor, zatim u Starom Slankamenu, Sremskim Karlovcima. Postoje pojedinačni zarazeni čokoti uglavnom u vikend naseljima, što bi moglo predstavljati izvor zaraze za dalje širenje fitoplazme

Piše: **Mirjana Tojagić Milovanović dipl.ing, PSS Sremska Mitrovica**

Ova bolest je opisana davno u Francuskoj pod nazivom FD ali se tada smatralo da je izaziva virus. 1967. godine bolest je pripisivana sličnim organizmima a to su mikoplazme. Osim u Francuskoj, utvrđena je u Italiji, Nemačkoj, Španiji, Portugaliji, Sloveniji, Hrvatskoj, Grčkoj. Kod nas je takođe utvrđeno prisustvo zlatastog žutila u Aleksandrovcu i na Fruškoj gori [1].

Vektor fitoplazme

Scaphoideus titanus je u Evropi monofagna vrsta i hrani se isključivo na vinovoj lozi. Naročito je osetljiva sorta Chardonnay [3]. Ima jednu generaciju godišnje. Ženka polaže jaja ispod kore dvogodišnjih lastara. U Srbiji početak piljenja larvi je polovinom maja, a prva imaga se javljaju početkom treće dekade juna. Razviće od larvi do odraslih traje između 35 do 40 dana. Imaga se u prirodi nalaze do septembra.

Tokom razvoja Scaphoideus titanus Ball. Ima pet larvenih stupnjeva. Prva tri stupnja su sedefasto bele boje. Četvrti i peti stupanj imaju smeđe šare na leđnoj strani i kod njih su vidljivi začeci krila. Kod svih larvenih stupnjeva na poslednjem trbušnom segmentu se nalazi lateralna crna pega. Odrasli su veličine oko 5 mm. Glava im je trouglasta. Prednja krila su izdužena i kada su sklopljena prelaze kraj trbuha. Na poslednjem trbušnom segmentu se ističu tamnobraon čekinje koje prelaze zadnju ivicu krila.

Svi larveni stupnjevi i imago se hrane na naličju lista vinove loze. Oni se hrane isisavajući sadržaj floema, pri čemu mogu usvojiti fito-

Mirjana Tojagić Milovanović

plazmu. Period inkubacije patogena FD u larvama, pre nego što one postanu infektivne je tri do četiri nedelje. Larve koje se hrane na fitoplazmatičnim biljkama postaju infektivne već na kraju L3 stupnja, a sposobnost da prenose fitoplazmu zadržavaju do kraja života. Svi larveni stadijumi stariji od L3 i imaga koji se hrane na fitoplazmatičnim biljkama su prenosioci bolesti sa zaraženih na zdrave biljke.

Jedan od najznačajnijih indikatora prisustva S. Titanus u vinogradima su brojne egzuvije koje se vide na naličju lista vinove loze u drugoj polovini juna.

Simptomi oboljenja

Početak vegetacije, u proleće na zaraženim čokotima pupoljci se otvaraju kasnije od zdravih, ili ne kreću. Na ovakvim lastarima inter-

Slika 1: Simptomi na lišću belih sorti

nodije su skraćene, ne lignificiraju i na vrhovima se pojavljuje nekroza. Tokom zime se često dešava izmrzavanje.

Tipični simptomi se javljaju početkom leta. Lastari se povijaju i padaju po zemlji, kao da su od gume. Oni ne odrvenjavaju. Lišće zadebljava, postaje kruto i povija se naniže. Postoje razlike u simptomima kod sorti. Lišće belih sorti vinove loze dobija zlatasto žutu, a kod crnih crvenu boju. U drugom delu vegetacije, tj. leti na takvim listovima se duž nerava pojavljuju žute pege, koje brzo nekrotiraju. Može doći i do pojave uglastih pega. Ukoliko se simptomi jave pre cvetanja, dolazi do sušena cvasti. [2]

Pri pojavi simptoma kasnije u vegetaciji, javljaju se promene na šepurini, koja se suši i potamni, a kod bobica dolazi do smežuranja, i postaju gorke.

Simptomi fitoplazmoza su slični simptomima koje prouzrokuju virusi.

Mere suzbijanja

Za širenje fitoplazme FD u vinovoj lozi odgovorna je cikada Scaphoideus titanus Ball, kao jedini poznati vektor ove bolesti. Do pojave fitoplazme i njenog vektora u nova tj. nezaražena područja dolazi prometom zaraženog sadnog materijala. Biljke vinove loze koje u sebi nose fitoplazmu, i vektor koji širi zarazu, čine osnovu epidemiologije ove bolesti.

U područjima gde je FD prisutna, u toku jedne godine dinamika širenja bolesti vektorom je 5 do 10 km.

Naročito je osetljiva sorta Chardonnay

- krčenje i spaljivanje zaraženih čokota na kraju vegetacije vinove loze

- praćenje pojave simptoma u toku vegetacije i uklanjanje sumnjivih čokota

- praćenje pojave S. titanus

- suzbijanje larvi cikade kontaktnim insekticidima i to u dva tretmana tokom juna meseca. Broj tretiranja u matičnim zasadima mora biti veći.

Primenjuju se insekticidi na bazi sledećih aktivnih materija: bifentrin, fenitrotion, cipermetrin, metomi.

Zaključak

1) Fitoplazma Flavescence doree se ubraja u najdestruktivnije bolesti vinove loze.

2) Cikada Scaphoideus titanus L. je do sada jedini poznati vektor zlatastog žutila vinove loze i prisutna je na gotovo celoj teritoriji Republike Srbije [1].

3) Prisustvo Scaphoideus titanus Ball, vektora fitoplazme Flavescence doree predstavlja ozbiljnu pretnju proizvodnji vinove loze, pa je iz tih razloga neophodno preduzeti mere sprečavanja pojave, širenja i suzbijanja štetočine.

Preuzeto iz „Aktuelnog savetnika“, maj 2015. godine

Literatura: [1] Mr Krnjajić B. Slobodan - Doktorska disertacija, 2008; [2] Mirko Ivanović, Dragica Ivanović - Bolesti voćaka i vinove loze i njihovo suzbijanje, 2005; [3] Milan Macelj - Poljoprivredna entomologija, 1999.

Slika 2: Simptomi na lišću crnih sorti

Slika 3: Vektor - Scaphoideus titanus Ball.

NOVI SAD • ODJECI 82. MEĐUNARODNOG POLJOPRIVREDNOG SAJMA

Više od očekivanja izlagača

Međunarodni poljoprivredni sajam okupio je 1.500 izlagača, koji su predstavili proizvode i usluge iz 60 zemalja

Generalni direktor Novosadskog sajma Slobodan Cvetković izjavio je da je Međunarodni poljoprivredni sajam prevašao očekivanja i da je poseta bila mnogo bolja nego prošle godine.

Cvetković je na konferenciji za novinare organizovanoj povodom završetka poljoprivrednog sajma rekao da su svi izlagački prostori bili iznajmljeni te da je i to, uz odličnu posetu, razlog za zadovoljstvo zbog ostvarenih rezultata na ovogodišnjem poljoprivrednom sajmu.

Svakog dana bilo je pregršt događaja, mnogo stranih delegacija nas je obišlo, imali smo veliki broj poseta ministara iz okruženja i diplomata a „Al Dahra“ je izlagala prvi put na Novosadskom sajmu - istakao je Cvetković. Na Sajmu su predstavljena najnovija dostignuća u oblasti poljoprivredne proizvodnje, hrane i pića, poljoprivredne mehanizacije, oprema za prehrambenu industriju, hemijska

i zaštitna sredstva, organska hranu i drugi proizvode i usluge u agrobiznisu.

Najznačajniju sajamsku manifestaciju u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi, videlo je više od 106.000 posetilaca i učestvovalo preko 1.500 izlagača iz 60 zemalja sveta, naveo je Cvetković i napomenuo da je broj posetilaca ove godine bio veći u odnosu na rekordnu 2013. godinu, koja je referentna, jer je prošle godine bila manja poseta zbog poplava.

Imamo najavu da kineske kompanije žele sledeće godine zakupe celu halu 840 kvadratnih metara, kako bi promovisali svoju privredu - najvio je Cvetković i napomenuo da je na sajmu poljoprivrede, osim predstavnika 10 kompanija, došla i delegacija Kineske razvojne banke koja se bavi investicijama na teritoriji čitavog Balkana.

Tokom održavanja Međunarodnog poljoprivrednog sajma, od 9. do 15. maja, odvijala se živa politička i diplomatska aktivnost, jer je sajamsku ma-

nifestaciju posetio veliki broj ministara iz okruženja, a među njima ministri poljoprivrede Republike Srpske, Slovenije i Austrije, podsetio je Cvetković i

naglasio da su srpska ministarka poljoprivrede Snežana Bogosavljević Bošković i resorno ministarstvo dali izuzetan doprinos održavanju ove manifestacije.

Odgovarajući na pitanje da li postoje naznake o novim investicijama u Novosadski sajam kako bi se povećao njegov kapacitet, Cvetković je rekao da je ta institucija, kada je osnovana pre jednog veka, bila na periferiji Novog Sada, a danas u centru omeđena sa veoma prometnim saobraćajnicama i ne postoji mogućnost da se širi na toj lokaciji.

Postoji mogućnost da se Sajam izmestiti na periferiju Novog Sada, pored auto - puta, gde bi mogle da se naprave velike hale koje bi bile multifunkcionalne i energetske efikasne, a Gradu bi bila ustupljena izuzetno atraktivna lokacija u samom centru, nagovestio je Cvetković i dodao da o tome tek treba razgovarati sa osnivačem i vlasnikom kapitala i Nadzornim odborom Novosadskog sajma.

Zanimljivosti

Svi traktori na Međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu su prodati, a i stočari imaju mnogo razloga za zadovoljstvo jer su na sajmu prodali veliki broj grla.

Već prvog dana sajma prodati su i svi poni konic, koji su i ove godine bili jedna od atrakcija na sajmu.

Ministri poljoprivrede i zaštite životne sredine Srbije i Austrije Snežana Bogosavljević - Bošković i Andre Ruperter uručili su pehare i medalje najuspešnijim učesnicima stočarske izložbe na 82. Međuna-

rodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu.

Veliki šampionski pehar sa titulom apsolutnog šampiona u ovcarstvu pripao je Ivanu Miljkoviću iz Šapine za izložene ovce rase II d" Frans ((Ile-de-France) i Goranu Čoliću iz Bogatića za izložene ovce rase Vitenberg.

Veliki šampionski pehar sa titulom apsolutnog šampiona u konkurenciji odgajivača svinja pripao je Jeleni Beuković iz Žarkovca, a u konjarstvu Jovanu Milivojeviću iz Progara.

Prodat veliki broj grla

S. P.

INĐIJA • POSLEDNJE PADAVINE OBRADOVALE VOĆARE I RATARE

Žedna zemlja jedva dočekala kišu

Padavine su pravi spas za voćare i ratare, ali poljoprivrednici i dalje, zbog prošlogodišnjeg iskustva, strahuju od vremenskih nepogoda i olujnog nevremena praćenog gradom

Kiša koja je pala proteklih dana, donela je dobro voću i ratarskim kulturama, a do zaključenja ovog broja "Sremske poljoprivrede" u regionu srećom nije bilo olujnog nevremena ni većih šteta. Poljoprivrednici sa teritorije indijske opštine za naš list kažu da ipak strahuju o vremenskih nepogoda i grada jer se još sećaju nepogode koja je prošle godine pogodila njihove atare.

S obzirom da smo imali dugotrajn sušan period, ova kiša je spas za voće. Znamo da je u nekim krajevima Srbije bilo i grada, a mi u Novom Slankamenu smo dobro prošli iako i dalje strepimo i strahujemo. Voće je jako dobro rodilo, posebno kisela jabuka koja je uspeła, dok malo manje ima slatke jabuke koja je prošle godine bila u veoma dobrom rodu - kaže Anica Bundalo poljoprivrednik iz Novog Slankamena koja dugi niz godina sa suprugom uzgaja voće na površini od oko tri hektara i dodaje.

Poslednje padavine su dobrodošle i donele su preko potrebnu vlagu što će doneti dobrobit zasadima. Kada je reč o prinosima, ove godine se nadamo najboljem, jer smo prošle godine imali velike padavine što je doprinelo razvoju bolesti. Ove godine je jabuka zdrava, dosta smo uspeli da sačuvamo, a dalja situacija u voćnjaku zavisi od vremenske prognoze i novih padavina. Iskreno

Dragan Krivošija

se nadamo da nećemo imati led i nevreme kao prošle godine - objašnjava Anica.

Milenko Kovačević, poljoprivrednik iz Indije takođe tvrdi da je poslednja kiša koja je pala i u indijskoj opštini donela spas zemlji koja je bila prilično prosušena.

Kiša je došla u poslednjem momentu, pošto je pšenici kiša bila neophodna. Takođe je kiša dobro

došla i detelini jer pospešuje njen rast i svakako da nam mnogo znači ovaj kišni period - ističe on i dodaje da je ovih dana na njivama bila aktuelna zaštiti od korova.

Iako duvanu pogoduje sušan period, duvandžije takođe navode da je kiša prijala zasadima.

Dobro je došlo osveženje, generalno ovo godi svim usevima, i duvanu i voću, samo se nadamo da neće biti većih vremenskih nepogoda. Kada govorimo o duvanu, kao industrijskoj biljci, i njemu je godila kiša iako je duvanu potrebno malo vlage. Duvan je rasaden, dobro napreduje - kaže Dragan Krivošija i podseća da je i u voćnjaku odlično stanje.

Ovih dana je aktuelno skidanje lišća na breskvi, ove godine je obilno rodila, tako da očekujemo dolične prinose. Inače, voće je stabilno, dobro napreduje. Što se tiče ratarskih kultura, one su odlično rodile, pogotovo suncokret i kukuruz i sve je u jako dobrom stanju - kaže na kraju Dragan Krivošija duvandžija i voćar iz Novog Slankamena.

Kada je reč o stanju u vinogradima, vinari poručuju da je situacija stabilna ali da je još rano za prognoze. Ukoliko ne bude leda, biće dobrih prinosa. Kiša koja je pala prija rodu, a ovih dana imaju pune ruke posla.

Maksimalno smo angažovani u vinogradu a sada je najvažnija pa-

Kiša prijala svim usevima (Foto: S. Lapčević)

žnja i trud, kako bi rod bio što kvalitetniji. Ovih dana vršimo kidanje zaperaka, pobiranje cvetova, košenje trave kojom je vinograd zatravljen - ističe Radoslav Kovačević, vinogradar i vinar iz Indije i dodaje:

Redovno pratimo situaciju i na vreme reagujemo kada su u pitanju bolesti kao što su pepelnica i plamenjača, a prema našim saznanjima u nekim vinogradima se pojavilo grinje.

On naglašava da je kiša dobrodošla, ali da će se ipak obratiti posebna pažnja na vinograde jer postoji mogućnost pojave pepelnice.

Ako je verovati prognozama, očekuje nas promenljivo vreme, tako da treba biti oprezan, pogotovo sada kada je vinograd u cvetanju - poručuje Kovačević.

M. Balabanović

Sejati hibride različitih grupa zrenja

Srem ima odlične klimatske i zemljišne uslove za ratarsku proizvodnju, ali u pojedinim godinama ograničavajući faktor proizvodnje predstavljaju temperature vazduha koje su iznad proseka, deficit padavina i loš raspored kako u toku vegetacionog perioda, tako i tokom cele godine

Piše: Dr Vladimir Marić, PSS Sremska Mitrovica

O dabrati najbolje hibride za setvu i dati preciznu preporuku koja bi važila za sve uslove apsolutno je nemoguće. Neminovnost je razlika u prinosu zrna, pre svega zato što ne postoji hibrid koji se može jednako dobro suprotstaviti svim ograničavajućim faktorima u proizvodnji [2]. Veoma je teško predvideti kakve će biti vremenske prilike u toku vegetacije koje, praksa je pokazala, najviše utiču na visinu prinosa. U genetičkom smislu prisutne interakcije hibrida i godine, hibrida i lokacije itd. su najčešće najveća nepoznanica i veliki problem, posebno u početku širenja novog hibrida. Iz tih razloga, jasno je da se daje samo generalni predlog šireg sortimenta, a svaki proizvođač mora napraviti konačni izbor hibrida za svoje njive [3]. Svakako da selekcija za određene uslove sredine povećava adaptivnu vrednost hibrida, ali ne isključuje ocenu hibrida u različitim uslovima gajenja radi njihovog što pravilnijeg rangiranja [4].

Dr Vladimir Marić

Agroekološki uslovi

Srem ima odlične klimatske i zemljišne uslove za ratarsku proizvodnju, ali u pojedinim godinama ograničavajući faktor proizvodnje predstavljaju temperature vazduha koje su iznad proseka, deficit padavina i loš raspored kako u toku vegetacionog perioda, tako i tokom cele godine. U 2012. godini, prosečna srednja mesečna temperatura vazduha u toku vegetacionog perioda kukuruza bila je iznad višegodišnjeg proseka i to za 2,05 °C, a deficit padavina bio je 188,2 mm u odnosu na potrebe kukuruza. Naravno, bila su velika odstupanja u letnjim mesecima, kada je kukuruz bio u kritičnim fazama razvoja (metličanje, svilanje, oplodnja, formiranje i nalivanje zrna (tabela 1).

Temperature vazduha u 2013. i 2014. godini bile su u granicama višegodišnjeg proseka, ali je razlika u padavinama bila značajna (tabela 1). Velika količina padavina u 2014. godini, na pojedinim lokalitetima, izazvala je propadanje useva usled plavljenja terena ili pojave podzemnih voda.

Ekperimentalni deo

Novi i već prošireni hibridi koji se masovno koriste svake godine, ispituju se u ogledima sa jednim ciljem: da se od velikog broja odabere oni hibridi koji ostvaruju najviši prinos zrna u određenom rejonu, čime se obezbeđuje bolje iskorišćavanje prirodnih potencijala reiona i genetskih potencijala genotipa [5].

Naša istraživanja izvođena su tri godine, od 2012. do 2014. godine na lokalitetu Sremska Mitrovica na zemljištu tipa ritska crnica. Predmet istraživanja bili su hibridi domaćih i stranih semenskih kuća, FAO grupa zrenja 400, 500, 600 i 700. Hibridi su sejani na preporučene gustine u zavisnosti od grupe zrenja. Primenjena agrotehnika u ogledu bila je standardna, kao za redovnu proizvodnju kukuruza. U godinama istraživanja predusev je bila ozima pšenica. Posle žetve pšenice izvršeno je zaoravanje strništa na dubinu 10-15 cm.

Osnovna obrada zemljišta izvedena je tokom jeseni, na dubinu oko 25-30 cm. Sa osnovnom obradom zemljišta unešeno je 350 kg/ha-1 NPK mineralnog đubriva formulacije 5:24:16. U proleće je primenjeno 200 kg/ha-1 uree (46% N) koja je dopunskom obradom unešena u zemljište. Fina predsemena priprema zemljišta izvedena je neposredno pre setve. Setva je, prema planu, obavljena u prvoj polovini aprila pneumatskom sejalicom na međurednom rastojanju od 70 cm. Broj biljaka po jedinici površine zavisio je od grupe zrenja. U sklopu mera nege izvedeno je jedno međuredno kultiviranje i po potrebi okopavanje useva. Za zaštitu biljaka korišćeni su herbicidi, i to posle setve, a pre nicanja kukuruza Acetogal, 2 l/ha-1 + Rezon, 1,5 l/ha-1, a tokom vegetacionog perioda biljaka Callisto, 0,2 l/ha-1 + Motivell, 1 l/ha-1). Berba kukuruza izvođena je krajem septembra i početkom oktobra.

Prikaz rezultata

Ekstremno visoke temperature vazduha i mala količina padavina tokom vegetacionog perioda kuku-

ruza u 2012. godini jednako loše su uticali na hibride kukuruza svih FAO grupa zrenja. Prinos zrna bio je najveći kod hibrida FAO 600, gledano u proseku za sve hibride iz te grupe (1.462 kg/ha-1), a najmanji kod hibrida FAO 700 (1.323 kg/ha-1), (grafikon 1).

Naredna 2013. godina bila je povoljna za proizvodnju kukuruza samo u prvom delu vegetacije. Pojava visokih, nepovoljnih temperatura vazduha u deficit padavina zapaženi su od 10. jula i trajali su do kraja vegetacionog perioda.

Hibridi ranijih grupa zrenja (FAO 400 i FAO 500), ranije su dospeli u kritičnu fazu razvoja (metličanje, svilanje, oplodnja, formiranje i nalivanje zrna), kada su klimatski uslovi bili povoljniji. Zato su u ovoj posmatranoj godini upravo hibridi ranijih grupa zrenja ostvarili veće prinose zrna nego hibridi FAO 600 i FAO 700, koji su kasnije bili u pomenutim kritičnim fazama razvoja, (grafikon 1) Agroekološki uslovi u 2014. godini bili su povoljni za proizvodnju kukuruza. Najveći prinos zrna ostvarili su hibridi FAO 600 i FAO 700, jer su u takvim uslovima mogli da u potpunosti ostvare svoj visok genetski potencijal rodosti, (grafikon 1).

Poređenjem ostvarenih prinosa zrna kukuruza u trogodišnjem proseku, utvrdili smo da su hibridi iz grupe FAO 500 imali najstabilnije prinose, odnosno da je variranje klimatskih faktora u posmatranim godinama najmanje uticalo na prinos ovih hibrida, (grafikon 2).

Zaključak

Na osnovu rezultata dobijenih tokom istraživanja, utvrdili smo da su na prinos zrna kukuruza najveći uticaj imali količina i raspored padavina, kao i srednje dnevne i mesečne temperature vazduha. Važan činilac bio je izbor hibrida, jer njihova reakcija na agroekološke uslove u posmatranim godinama nije bila ista. Upravo iz tih razloga možemo zaključiti da bi u strukturi setve trebali da budu zastupljeni hibridi više različitih grupa zrenja, jer se klimatski uslovi ne mogu unapred predvideti. Jedino takvim izborom hibrida, uz primenu pune agrotehnike, možemo izbeći smanjenje prinosa zrna kukuruza.

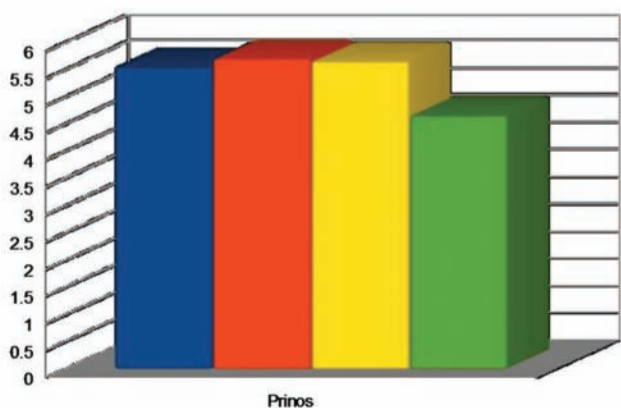
Preuzeto iz "Aktuelnog savetnika", maj 2015.

Literatura: [1] Stojaković, M., M. Ivanović, G. Bekavac, Đ. Jocković, N. Vasić i B. Purar (2002): fenotipska plastičnost i rejonizacija hibrida kukuruza. Zbornik radova, Sveska 36 str. 311 - 316. Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad; [2] Jocković, Đ. (2006): Preporuka NS hibrida kukuruza za setvu u 2006. godini. Zbornik radova, Sveska 42, str. 279 - 290, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad; [3] Giauffret, C., J. Lothrop, D. Dorvillez, B. Gou-

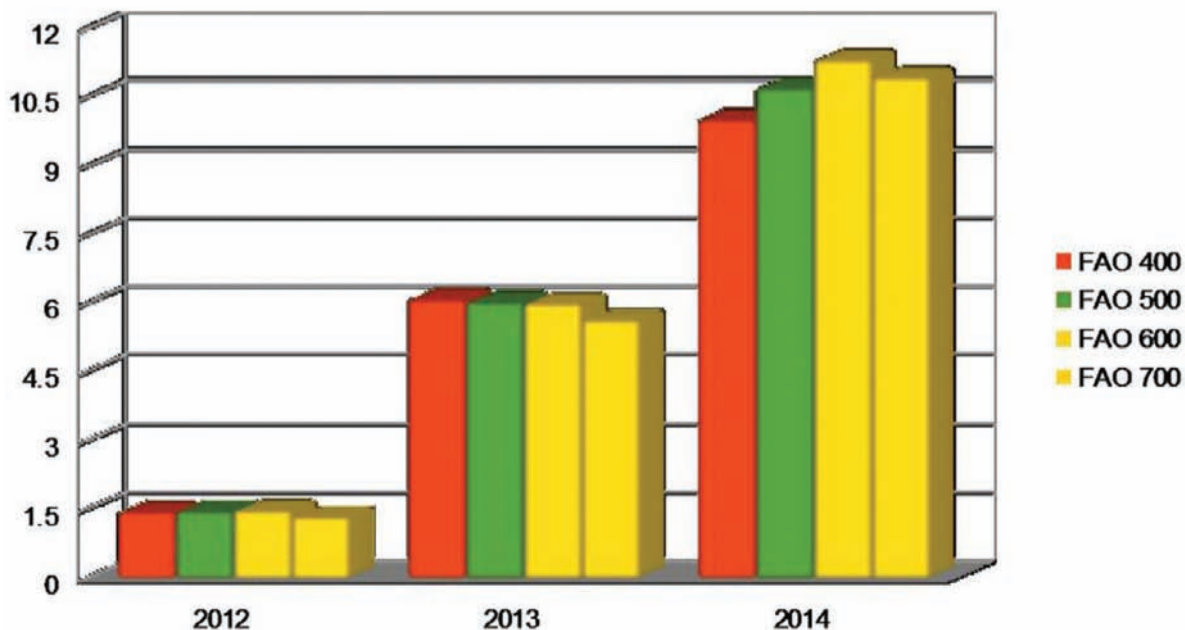
snard and M. Derieux (2000): Genotype x environment interactions in maize hybrids from temperate or highland tropical origin. Crop Sci. 40: 1004-1012; [4] Ivanović, M., A. Nastasić, M. Stojaković i Đ. Jocković (2007): Rejonizacija hibrida kukuruza. Zbornik radova, Vol 43, str. 89/94, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad; [5] Erić, N., A. Kačarević i M. Pavlović (2008): Hibridi kukuruza instituta PKB Agroekonomik i njihove produktivne mogućnosti u makroogledima 2007. godine. Zbornik naučnih radova, Vol. 14 br. 1-2, str. 37 - 42, Institut PKB Agroekonomik, Padinska Skela-Beograd

Mesec	Srednje mesečne temperature (°C)	Količina padavina u (mm)
	2012 2013 2014 Prosek 1981-2010	2012. 2013. 2014. Prosek 1981-2010.
April	12,90 12,99 12,76 11,82	85,7 31,9 71,7 48,4
Maj	17,11 17,33 16,03 17,20	71,1 119,0 189,0 56,2
Jun	22,65 20,01 20,26 19,91	26,8 62,5 37,2 84,4
Jul	24,89 22,11 21,44 21,54	39,6 44,2 74,9 61,6
Avgust	23,71 22,85 20,68 21,23	0,4 18,0 55,7 52,8
Septembar	19,48 15,34 17,07 16,61	13,2 60,9 114,8 50,3
Suma padavina		236,8 336,5 543,3 353,7

Tabela 1. Temperature vazduha (°C) i količine padavina (mm) u vegetacionom periodu kukuruza, Sremska Mitrovica, 2012-2014.

Grafikon 2. Prinos zrna kukuruza, Sremska Mitrovica, trogodišnji prosek, t/ha-1

Grafikon 1. Prinos zrna kukuruza, Sremska Mitrovica, 2012., 2013. i 2014. godina, t/ha-1

Bakteriozna plamenjača jabučastog voća

Na lokalitetima Kukujevci AMS postavljena u zasad kruške, Divoš AMS postavljena u zasad jabuke i Molovin AMS postavljena u zasad jabuke, od šestog maja beleže se povoljni uslovi za ostvarenje infekcije fitopatogenom bakterijom *Erwinia amylovora*-bakteriozna plamenjača.

Preporučuje se proizvođačima jabuke, kruške i dunje da obilaze zasade i u slučaju pojave simptoma bakteriozne plamenjače preduzmu sve higijensko-sanitarne mere u cilju sprečavanja daleg širenja bolesti.

Preporučuje se skidanje zaraženih grančica dezinfikovanim alatom, i to 30 cm do dela grančice bez simptoma.

Zaražene biljne delove potrebno je izneti sa parcele i spaliti.

Zasad se posle mehaničkog odstranjenja grančica sa simptomima može tretirati bakarnim preparatima u veoma malim dozama zbog eventualne fitotoksičnosti.

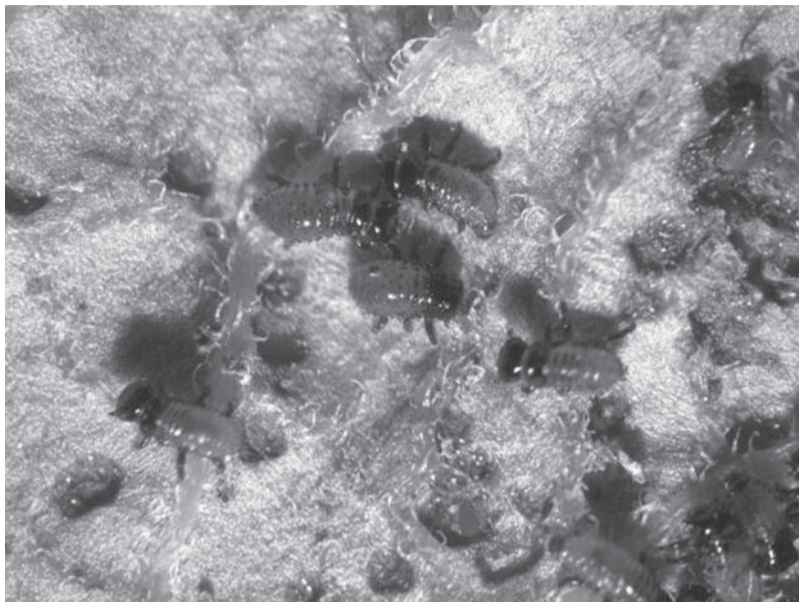
Proizvođačima se preporučuje tretiranje zasada u cilju jačanja imuniteta biljke sa preparatima na bazi fosetil aluminijuma-Trafos K. Preparat sadrži 30% fosfora i 20% kalijuma. Folijarnim tretiranjem biljaka u intervalima od 7-14 dana, u količini 2,5-3 l/ha, značajno se povećava imunitet biljke.

Stanje u usevima kupusa

Na lokalitetu Futog usevi ranog kupusa nalaze se u fenofazi početak formiranja glavice (14 BBCH).

Vizuelnim pregledom kupusa utvrđeno je prisustvo sledećih štetočina: Kupusni moljac (*Plutella maculipennis*)

U proteklih nekoliko dana regi-

Ispiljene larve krompirove zlatice

struje se značajno povećanje brojnosti odraslih jedinki kupusnog moljca na feromonskim klopama. Registrovane su i prve ispiljene gusenice na 10% biljaka. Gusenice se još uvek nalaze na naličju listova i izgrizaju lisno tkivo do gornjeg epidermisa praveći karakteristična oštećenja u vidu „prozora“.

U ovim fazama razvoja kupusa ukoliko se registruje prisustvo gusenice kupusnog moljca na 15% biljaka, preporučuju se hemijske mere zaštite nekim od registrovanih insekticida:

- Sumialfa 5-EW (esfenvalerat) 0,15-0,2 l/ha
- Lamdex 5 CS (lambda-cihalotrin) 0,2-0,3 l/ha
- Mavrik -EW (tau-fluvalinat) 0,3 l/ha

Kupusna bela mušica (*Aleyrodes proletella*)

Odrasle jedinke i jaja kupusne bele mušice prisutne su na 5% biljaka. Ova štetočina se u poslednjih nekoliko godina redovno javlja u visokim brojnostima na usevima kupusa. Kod nas je za suzbijanje ove štetočine registrovan preparat Chees 50-WG (pimetrozin) 0,4 kg/ha po pojavi prvih jedinki. Po izvoru EPPO mogu se primeniti i insekticidi: Actellic-50 (primifos-metil), Cipkord 20-EC (cipermetrin) i Decis 2,5 EC (deltametrin).

Kupusna sovica (*Mamestra brassicae*)

Jaja ove štetočine nalaze se na 12% biljaka. Prisustvo larvi nije utvrđeno, a u odnosu na prošli

pregled registrovana su sveže položena jajna legla i jajna legla pred piljenje.

Zaštita kruške

Na teritoriji RC Senta zasadi kruške se nalaze u fenološkoj fazi BBCH 72-73. Vizuelnim pregledom kruške (Konferans, Abate fetel) na lokalitetu Horgoš registrovano je povećanje procenta tek ispiljenih larvi I letnje generacije obične kruškine buve *Cacopsylla pyri* u odnosu na poslednji pregled (15. maj) tako da trenutni indeks iznosi 19,5% (12,5%). Indeks sveže položene, žutih i jaja pred samo piljenje iznosi 52,5% (50,91%), dok je imago prisutan u indeksu od 19,5% (21%).

Usled početka intenzivnog piljenja larvi preporuka proizvođačima je sprovođenje mera zaštite nekim od navedenih preparata:

- Vertimec 018 EC (a.m.abemektin) 0,075-0,1%
- Apache 50 WG (a.m.klotianidin) 350 g/ha
- Teppeki 500 WG (a.m.flonikamid) 140 g/ha

Zaštita krompira

Na teritoriji RC Novi Sad usevi krompira nalaze se u različitim fenofazama, od faze devet i više listova na glavnoj stabljici razvijeno (BBCH 19) do faze početka cvetanja (BBCH 51). Usevi namenjeni za proizvodnju mladog krompira su u procesu vađenja.

Na usevima krompira registrovano je prisustvo krompirove zlatice (*Leptinotarsa decemlineata*). Prisutne su odrasle jedinke, jaja

Čadava krastavost lista jabuke

na naličju lista i tek ispilele larve.

U narednom periodu očekuje se intenzivnije piljenje larvi. Registrovani insekticidi za suzbijanje ove štetočine su:

- Calypso 480-SC (tiakloprid) 0,1 l/ha
- Confidor 200-SL (imidakloprid) 0,2-0,3 l/ha
- Mospilan 20-SP (acetamiprid) 0,2-0,25 kg/ha
- Coragen 20-SC (hlorantraniliprol) 50-60 ml/ha

U proizvodnji mladog krompira ne preporučuje se primena insekticida.

Stanje u zasadima jabuka

Laboratorijskim pregledom prezimelog lišća jabuke (sorte Ajdared i Zlatni delišes) sa punkta Riđica, registrovali smo da je dozrelost pseudotecija kod obe sorte 100 % dok je ispražnjenost pseudotecija 60 % kod sorte Ajdared i 64,91 % kod sorte Zlatni delišes.

Na području delovanja RC Sombor jabuka se nalazi u fenofazi po BBCH skali 72-73 (plodovi veličine 20 mm-drugo opadanje plodova).

U narednih nekoliko dana u javi imamo padavine pa proizvođačima preporučujemo da obave zaštitu svojih zasada fungicidima preventivnog delovanja:

- Delan (a.m. ditianon) 0,07 % ili
- Dakoflo 720 SC, Odeon (a.m.hlorotalonil) 0,15 - 0,18 % ili
- Dithane DG Neothec, Mankogal 80 (a.m.makozeb) 0,25 ili
- Syllit 400 SC (a.m.dodin) 0,15 % ili
- Polyram DF (a.m. metiram) 0,2 %

Vizuelnim pregledom zasada jabuka na području delovanja RC Sombor registrovali smo i prisustvo simptoma pepelnice (prouz. *Podosphaera leucotricha*) na vršnim delovima mladara pa proizvođačima preporučujemo da ukoliko u zasadi registruju mladare sa simptomima prvo mehanički uklone zaražene delove a zatim obave zaštitu nekim od fungicida:

- Kossan WG, Kumulus DF (a.m.sumpor) u konc 0,3-0,5 % ili
- Topas 100 EC (a.m.penkonazol) u konc 0,04%.

Prilikom pregleda zasada na punktovima Odžaci, Apatin, Kupusina i Riđica registrovali smo i prisustvo sveže položenih jaja i jaja sa crnom glavom u indexu napada 0,5. U narednom periodu očekuje nas intenzivno polaganje jaja i piljenje larava iz položenih jajaj pa proizvođačima preporučujemo primenu insekticida ovcidno - larvicidnog delovanja:

- Coragen (a.m. hlorantraniliprol) u konc 0,02%

S. P.

Sveže položena jaja kruškine buve

Erwinia amylovora - bakteriozna plamenjača

Larve kupusnog moljca

PROIZVODNJA GROŽDJA, VINA I RAKIJE (4)

Ne cenimo svoja vrhunska vina

Našim needukovanim potrošačima bitno je da na flaši piše da je vino iz Francuske ili Italije. Oni ne prepoznaju pravi kvalitet. Zato i ne čudi što strano vino, čija je nabavna cena od evro i po do tri, a pritom se posebno pravi za naša sirotinjska tržišta, uz sve marže, na kraju košta oko hiljadu dinara, koliko i domaće

Piše: **Branislav Gulan**, član Odbora za selo SANU

Srpska domaća vina po kvalitetu visoko kotiraju, ali pošto proizvođači ne shvataju interes da štite geografsko poreklo, svoje vino prodaju kao stono. Malo ko od naših potrošača zna da ceni to kada se kaže da je vino vrhunsko, sa geografskim poreklom. Manji vinari nemaju neki interes, pa će svoje vino, bilo vrhunsko ili stono, prodati po istoj ceni, jer se to ovde slabo gleda.

U Ministarstvu poljoprivrede, međutim, ističu da proizvođači vina mogu da koriste uslugu punjenja i etiketiranja od drugih, a opremu mogu i da iznajme. Oni navode i da su za proizvođače „papirološke“ usluge uglavnom besplatne.

Profesor tehnologije vina na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu dr **Vladimir Puškaš** ističe da na mnogim uvoznim vinima piše da je kvalitetno, ali je pitanje šta se nalazi u flaši.

- Sretao sam se sa uvoznim vinima koja su slabog kvaliteta, ali našim needukovanim potrošačima je bitno da piše da je iz Francuske ili Italije, objašnjava Puškaš.

Oni, međutim, ne znaju da prepoznaju pravi kvalitet vina. Zato i ne čudi što strano vino, čija je nabavna cena od evro i po do tri, a pritom se posebno pravi za naša sirotinjska tržišta, uz sve marže, na kraju košta oko hiljadu dinara, koliko i domaće.

- Takvo vino je samo tehnički ispravno. Male vinarije, objašnjava Puškaš, moraju da budu skuplje, jer je i proizvodnja na malo skuplja od industrijske. Naročito pri nabavci boca, čepova, etiketa... Malim vinarima treba olakšati posao, bar preko nabavki repromaterijala, time bi se i spustila cena finalizovanog proizvoda, smatra Puškaš. Ima prostora da se cena snizi, ali je problem i naplata. Mnogi vinari pokušavaju većom cenom to da nadoknade.

Vinogradarski registar

Proizvodjači podsećaju da se vino može praviti samo od grožđa koje potiče od vinara upisanih u Vinogradarski registar. Svi koji su se prijavili dobili su, međutim, privremena rešenja, a sa njima ne možete dobiti kontrolni broj koji mora da bude

Cvijić kumovao vinu

Ćirković posebno pominje da se u "Topličkim vinogradima" proizvodi vino "Epigenija", kome je ime dao još čuveni srpski botaničar Jovan Cvijić u 19. veku, po jedinstvenom fenomenu, a to je da reka Toplica na ovom mestu teče uzvodno i po tome je jedinstveno u Evropi.

odštampan na vinskoj etiketi, kažu vinari. Da biste dobili konačno rešenje, ljudi iz ministarstva moraju da izađu na teren i GPS uređajem snime položaj svakog čokota, a na snimanje čeka oko 2.500 vinograda. U odeljenju ministarstva koje se time bavi radi 15 ljudi koji imaju dva uređaja i auto koji ne može da stigne do većine vinograda. Dugo čekam na „kontrolni broj“, a za to vreme vino stoji u podrumu, flaširano, bez etiketa, ka'ne jedna od karlovačkih vinara. Približavao se i datum nove berbe, treba mi obrtni kapital da kupim grožđe i „enološka sredstva“, platim berače, a ja ne mogu da plasiram proizvod. Dakle, mogu ili da se zadužim, ili, kao mnoge kolege, mogu da štampam etikete bez kontrolnog broja i prodam vino.

Najveća privatna vinarija na Balkanu

U selu Gojinovac, kod Prokuplja, otvorena je najveća privatna vinarija na Balkanu, "Toplički vinogradi", površine oko 8.000 metara kvadratnih, sa oko 80 hektara vinove loze, u šta je uloženo ukupno oko šest miliona evra. Kako kaže brend menadžerka "Topličkih vinograda" **Maja Ćirković** vinarija je vlasništvo **Milomira Kovačevića**, koji već 25 godina živi u Španiji i napomenula da se sama vinarija nalazi u sred vinogorja površine oko 80 hektara, a u planu je da se zasadi još 80 hektara vinove loze.

„Vinarija je najmodernija na Balkanu i nalazi se u za to posebno izgrađenom objektu sa pet nivoa i posle prerade skladišti se u drvenim bačvama od francuske i srpske hrastovine“, objašnjava Ćirković i navodi da vinarija planira da zasadi novo vinogorje u lozničkom kraju. Kuriozitet je da se u "Topličkim vinogradima", između ostalog gaji autohtona, srpska sorta grožđa "Prokupac", koja se sve više koristi u srpskom vinarstvu, kao i "Game" koji je takođe srpska sorta grožđa. Osim "Prokupca" u "Topličkim vinogradima", gaji se i "Šardone", "Kaberne", "Merlo", "Burgundac", "Pino noir" i "Sovinjon".

Politika subvencionisanja nije ravnomerno raspoređena, zakoni i pravilnici usmereni su protiv domaćih proizvođača i zato oni ne mogu biti konkurentni stranim vinima, kaže **Dragana Janjić**, suvlasnica Podruma vina „Aleksić“. Najčešći problemi s kojima se suočavamo su neuredjeno tržište, finansijska nedisciplina i nefunkcionisanje pratećih sistema, pre svega, pravosuđa.

„Poslednjih godina vinarstvo i vinogradarstvo doživljaju skok u razvoju. Čak se ova delatnost razvija brže nego što se očekivalo, pa to država ne može da prati. To se najbolje vidi po loše vodjenoj politici subvencionisanja. Kopiramo, EU, alo na štetu domaćih proizvođača. To se najbolje vidi po donetim pravilnicima, jer oni neštite domaću proizvodnju. To dovodi do toga da se nedovoljno koriste domaći kapaciteti. Vrhunac toga je da se čak i krče domaći vinogradi u korist zasada jednogodišnjih kultura. Ona ukazuje i na činjenicu da kod nas nije ni približno dovoljno razvijena kultura vina. Sa njenim razvojem raste i edukacija potrošača“, navodi Dragana Janjić.

Piće bogova na svetskim trpezama

Još od trenutka kad je vino "bermet" iz Sremskih Karlovaca pronađeno na čuvenom, tragičnom brodu

Stara srpska kuća u Podrumu "Malča"

„Titanik“, pa sve do današnjih dana „piće bogova“ sa naših prostora pije se na trpezama širom sveta. I vitez vina **Desimir Nedeljković** iz Udruženja „Evropski vinski vitezovi Sv. Georgije“, smatra da Srbija ima dobro vino, o čemu svedoče i mnogobrojna evropska i svetska priznanja koja pristižu našim vinarima.

Kako se postaje vinski vitez?

- Poznavanje vina, uživanje u njemu i ljubav prema ovom „napitku bogova“ su glavne odlike svakog vinskog viteza. Naši članovi se stalno usavršavaju i redovno posećuju vinogradare kako bi njihova vina preporučili domaćem, a pre svega, inostranom tržištu.

Saradnja sa vitezovima vina u Evropi i svetu?

- Odlična je saradnja, posebno sa vitezovima vina u Austriji i Kaliforniji. Veoma dobro saradujemo i sa svim regionalnim udruženjima. Naš je zadatak da promovišemo kulturu ispijanja i uživanja u bogovskom piću kao što je vino.

Cilj nam je i da doprinesemo što boljem kvalitetu srpskih vina. Šta je tu, ipak, najvažnije?

- Zadatak svakog ugostitelja je kako da, na najbolji način, usaglasi hranu i vino. Dakle, da znaju koje vino za koju hranu. Mnogi gosti kad tako nešto požele, kad zahtevaju, ne znači da su isušivše zahtevni, već da žele da uživaju u vinu i hrani. Otuda je i potrebno „pravilo složiti“ hranu i vino.

Kvalitet srpskih vina?

- Po oceni mnogih stručnjaka, kao i vinskih vitezova, naša vina su odličnog kvaliteta. Ona u tome stalno napreduju, a vinari veliku pažnju poklanjaju kvalitetu vina koje se izvozi od Rusije do Kanade. Vinogradarstvo jeste u usponu, ali rod zavisi od neba, a ne samo od zalaganja vinogradara. Opšte je poznato da vinograd traži slugu, a ne gospodara. Tako je nebo, tačnije mnogo kiše odredilo da rod grožđa u 2013. godini bude znatno manji od očekivanog. Mnogoborjne degustacije potvrđuju da je naše vino odličnog kvaliteta, da ga traže potrošači u velikom broju evropskih zemalja.

Evropsko smo, dakle, Udruženje, a naši vitezovi, na čelu sa konzulom **Aleksandrom Kojićem**, čine velike napore u propagiranju i promociji srpskih vina. Akcije su nam usmerene i ka dovođenju članova inostranih udruženja kako bi vitezovi probali, ocenili, a potom i preporučili naša vina. Svaki od naših članova posećuje vinogradare kako bi im pomogao u plasmanu vina. To je moralna obaveza svakog našeg člana, bez obzira o kojem području je reč.

Vinski put do juga

Vinski putevi najčešće obuhvataju staze i predele, kulturu i običaje, vino i gastronomiju u određenom vinskom regionu. Retkost je, međutim, da čitavo jedno podneblje doživite u okviru samo jedne vinarske kuće, a upravo to omogućava specijalni program vinskog turizma "Vinski put", koji je vinarija "Plantaže" iz Podgorice predstavila na Sajmu turizma. U okviru različitih tematskih programa, "Plantaže" vas vode kroz tri različita podruma, vinoteke i restorane "Plantaža" - kroz autentičan svet mirisa i ukusa crnogorskog podneblja, određenog morem, planinama, jezerom, nepreglednim vinogradima i pejzažima slikanim suncem, vodom, kamenom i vinovom lozom koja rađa autentična vina. Posebnu atrakciju predstavlja jedinstveni vinski podrum "Šipčanik", čija vrata su onedavno otvorena i za individualne posete. Pored specijaliteta Skadarskog jezera, krpa i ukljeve, svežih morskih plodova i najplemenitijih vrsta jadranskih riba, s planina stižu najbolji crnogorski pršut i izuzetni, domaći sirevi. Domaće specijalite prati širok dijapazon vina "Plantaža" - od penušavih i belih, svežih ili barikiranih, preko osvežavajućih rozea, pa do crvenih, voćnih i pitkih, ili snažnih i odležalih vina. Za kraj - tu je i autentična crnogorska lozova rakija od sorte vranac.

Vino u amforama - srpska ekskluziva

Da li ste se ikada upitali kakvo je vino koje se proizvodi i odležava u amforama? Upravo takvu proizvodnju, ali i proizvodnju vina u hrastovim bačvama, zabeležili smo u vinskom Podrumu "Malča" nadomak Niša.

Savetuju ugostiteljsko udruženje

Evropski vinski vitezovi Sv. Georgije" posebnu pažnju posvećuje edukaciji ugostitelja oko pripremanje hrane koju treba da ponude sa adekvatnim vinom. Postigli smo odlične rezultate na tom planu, matra Desimir Nedeljković. Sve to na zadovoljstvo gostiju, ugostitelja i vinara.

Specifičnost tog podruma je i putovanje kroz vreme, kroz četiri vinske kuće: "Nemanjića", "Srpsku kuću 20 veka" "Savremenu" i najstariju "Rimsku kuću".

"Rimska vinska kuća" je ekskluzivna po tome što se u njoj vino proizvodi i odležava u amforama. Amfora je, kako kaže domaćin i vlasnik specifičnog vinskog podruma, **Borislav Jović**, najstariji vinski sud, napravljen od specifične gruzijske gline, zapremine dve hiljade litara, što je samo po sebi ređi vid proizvodnje u vinskom svetu. Razlog zbog kog se odlučio na ovu prirodnu proizvodnju je želja da točak vremena proizvodnje ovog božanskog pića vrati u doba Rimljana i Cara Konstantina i da tako doprinese ugledu vinarije koja je ucrtana na mapi vinskih puteva Srbije. Vino u amforama odležava šest do osam meseci kaže Jović i upozna je nas sa ostalim vinskim kućama.

Uz "Rimsku kuću" u ovoj specifičnoj vinariji, gde inače dominira vino od sorte „Crna Tamjanika“, ali se uzgajaju i „Talijanski rizling“, „Kaberne“, „Sovinjon“, „Traminac“ i organsko vino, vino se proizvodi u još tri specifične prostorije. Tako su u "Nemanjića kući" burad hrastova i vino fermentično na pokožici u drvenim bačvama.

U "Srpskoj kući 20. veka" prikazane je tehnologija spravljanja vina koja datira od pre 130 godina. Iako u vinskom Podrumu "Malča" vremeplov ide unazad, savremena proizvodnja vina se ne može zamisliti bez savremenih Inoks tankova, u kojima je vino proizvedeno na organski način, za šta ova vinarija poseduje i sertifikat.

Nastaviće se

Za agrarnu Srbiju 21 veka

Danas, agrarna Srbija kao geopolitički pojam ne postoji. Agrarna Srbija postoji danas samo kao alternativna, marginalna Srbija, koju guši, sada još uvek postojeća i preovlađujuća industrijalizovana i urbana Srbija u agoniji i pred nestajanjem. Agrarna Srbija je jedina moguća ekonomski uspešna Srbija

Piše: **Željko Simović**

"Sinovi srbskog naroda lutali su po zapadnom mraku da se nauče kako treba imovinske stvari rešiti na zemlji t.j. ono što su davno njihovi dedovi i praedovi rešili bolje nego iko: srednjim sistemom, lutali su i vratili se zbunjeni i jarnosno zavedeni među sobom oko toga kao i narodi na Zapadu."

Sveti Vladika Nikolaj Srbski u "Srbski narod kao Teodul"

Srbija ne može opstati ako nije dominantno agrarna zemlja i zato je ne samo ekonomski nego i geopolitički opstanak Srbije danas pod znakom pitanja. Agrarna Srbija ipak ne podrazumeva potpuno odsustvo industrije, pa ni one tehnološki razvijene. Industrija, zanatstvo i ostale grane privrede su u službi agrara. Dakle obnovljena agrarna Srbija bi bila zemlja sa industrijom po meri stvarnih mogućnosti zemlje, dakle krajnje ograničenom i po obimu i po kakvoći. Socijalni stroj agrarne Srbije bi bio Srednji sistem. Sama prekomerna indu-

strijalizacija i urbanizacija, u suštini je izraz prethodnog duhovnog posrnuća Srbije, pre komunizma i u doba komunizma. Ona je posledica otpadije od Gospoda i Njegove Crkve i usled toga i otpadanja od promisaone uloge agrarne zemlje. Srbija ne može ponovo postati agrarna zemlja ako se duhovno ne obnovi. Ali s obzirom na povratni uticaj ekonomskog života na stanje i svest ljudi, ni duhovna obnova srpskog naroda danas, početkom 21 veka, ne može biti uspešna bez odsecanja pogubnih uticaja i iskušenja urbanizma i industrijalizma kao stanja svesti zasnovanih na suvišnim i štetnim materijalnih dobara i uživanjima, neopravdanom verom u tehnološki i materijalni napredak i mnogim drugim iskušenjima. Zato obnova agrarne Srbije može da pomogne duhovnoj obnovi Srbije.

Danas, agrarna Srbija kao geopolitički pojam ne postoji. Agrarna Srbija postoji danas samo kao alternativna, marginalna Srbija, koju guši, sada još uvek postojeća i preovlađujuća industrijalizovana i urbana Srbija u agoniji i pred nestajanjem. Agrarna Srbija je jedina moguća ekonomski uspešna Srbija. Prekomerno industrijalizovana i visokourbanizovna Srbija je uvek neizbežno neuspešna Srbija. Za obnovu i prevagu agrarne Srbije nad umirućom Srbijom industrijalizma potrebno je da se kod većine srpskog naroda, i u ruralnim i u urbanim sredinama ponovo obnovi i razvije agraristička svest, a to je svet da je agrar bio najuspešnija grana srpske privrede u prošlosti i da njena obnova, i ekonomska i populaciona, predstavlja impera-

Selo mora dobiti šansu

tiv golog opstanka srpskog naroda na preostaloj teritoriji Srbije, u sadašnjosti i budućnosti. Ako bi se ta svest obnovila, moglo bi doći do značajne populacione i demografske obnove ruralnih krajeva Srbije, odlaskom dela gradskog stanovništva, pretežno mladih ljudi koji imaju sposobnosti, želje i mogućnosti za ruralnu migraciju, na selo i u male ruralne gradove, radi započinjanja delatnosti u poljoprivredi i pratećim delatnostima male privrede.

Jasna politika i sposobni ljudi

Za sprečavanje daljeg odumiranja ruralnih krajeva Srbije i za povratak makar dela, mahom mladih ljudi na selo, potrebna je jasna nacionalna politika svesnih i sposobnih Srba i Srkinja i veliki finansijski podsticaji odnosno prilozidobrotvora i priložnika, kao privatni investicioni fondovi i štedno-kreditne zadruge. S obzirom na potpuno odsustvo jedne takve

Budućnost je u zajedništvu

Za sprečavanje daljeg odumiranja ruralnih krajeva Srbije i za povratak makar dela, mahom mladih ljudi na selo, potrebna je jasna nacionalna politika svesnih i sposobnih Srba i Srkinja i veliki finansijski podsticaji odnosno prilozidobrotvora i priložnika, kao privatni investicioni fondovi i štedno-kreditne zadruge

Obnova agrarne Srbije može da pomogne duhovnoj obnovi Srbije

osmišljene i delotvorne politike, na državnom planu, što je razumljivo s obzirom na sadašnje političko stanje u sadašnjoj urbanizovanoj Srbiji, jedini način da se nešto preduzme u pravcu ruralne obnove pravoslavne nacionalne srednjestemske Srbije je:

1. osnivanje privatnih fondova za pomoć održanju i razvoju ruralnih sredina, investicionih fondova za konkretne projekte ruralnog razvoja koje finansiraju priložnici i srbski patriotski privatni kapital.

Prema saznanju pisca ovih redova Fond za doškoloavanje mladih poljoprivrednika, osnovan 1999. godine, je prvi, i za sada jedini uspešan privatni fond u službi obnove agrarne Srbije. Fond pomažu srpska dijaspora i nacionalno odgovoran, dakle malobrojan nevladin sektor. Delatnost Fonda podržava i naša pomesna Crkva.

2. osnivanje udruženja poljoprivrednika i stručnjaka u oblasti poljoprivrede, uz podršku Crkve, radi podsticanja obnove i radi razvoja ruralnih sredina. Primer takvog udruženja je Udruženje poljoprivrednika Moba iz Ljiga, osnovano 2002. godine.

3. Organizovanje u urbanim sredinama, mesta, a ako se steknu uslovi i udruženja, gde su mogu okupljati prijatelji agrarne Srbije. Na mestima okupljanja bi se mogla razmatrati i predstavljati na stručnom i konkretnom nivou, preko predavanja, seminara i okruglih stolova misao agrarizma, zadrugarstva i, u skladu sa mogućnostima prijatelja agrarne Srbije-srpskih agrarista, organizovati konkretne akcije radi popularisanja agrarističke svesti kod urbanog stanovništva, kao i konkretne akcije u cilju pomoći naporima za obnovu agrarne Srbije. Širenje ideje o Srednjem sistemu je podrazumevana aktivnost u okviru delatnosti svih srpskih agrarista, i u urbanim i u ruralnim područjima.

U uslovima tranzicije u Srbiji, odnosno obnove destruktivnog ekonomskog sistema poznatog kao divlji ili slobodnotržišni kapitalizam, kao i usled opasnosti obnove nekog novog komunizma, put agrarne obnove Srbije i Srednjeg sistema je jedino održivo rešenje za opstanak i izazov za pravoslavne Srbe i Srkinje u ovim predpokaliptičkim vremenima.

(Kraj)

Potrebna je obnova agrarne Srbije

BILJEM PROTIV KARCINOMA (3)

Uzroci zloćudnih oboljenja

(Prenosimo izvode iz knjige "Lekovitim biljem protiv karcinoma", autor Momčilo Moci Srečković, Slobomir 2015.)

Još uvek nije poznat uzrok ubrzanog razmnožavanja ćelija i njihov štetan uticaj na organizam. Činjenica da sve ćelije određene vrste zloćudnog tumora pokazuju potpuno istu građu ukazuje na njihovo zajedničko poreklo iz jedne jedine ćelije. Prvobitno normalna ćelija se iz nepoznatog razloga menja u malignu ćeliju (mutacija). Promene u toku mutacije pogađaju nasledni materijal sadržan u genima. Geni se sastoje od dezoksiribonukleinske kiseline koja upravlja svim procesima u živom svetu. Nukleinska kiselina ima veoma osetljivu i složenu građu i smatra se da njeno oštećenje može da izazove promenu do tada normalne ćelije u malignu. Molekuli nukleinske kiseline se u toku ćelijske deobe udaljavaju i deli između dve ćerke ćelije koje imaju potpuno isti nasledni materijal kao i ćelija od koje su postale. Maligna ćelija, na

taj način, kroz ponavljanje ćelijske deobe stvara veliki broj ćelija istih osobina. Uzrok prvobitnog oštećenja DNK kao i način na koji ono dovede do stvaranja malignih ćelija još uvek nisu dovoljno poznati.

Danas se smatra da razni spoljašnji činioci mogu da dovedu do malignih promena u ćeliji. Ispitivanje na laboratorijskim životinjama je pokazalo da razne hemijske materije i određene vrste zračenja mogu da izazovu rak, (kancerogene materije), a neke od njih slično dejstvuju i na organizam čoveka. Veliki broj kancerogenih materija stvara se u toku industrijske proizvodnje i, bez obzira na sve zaštitne mere njihovo dejstvo ne može u potpunosti da se spreči. Različite materije za koje se ranije smatralo da su bezopasne po čoveka, posle dugotrajnog izlaganja njihovom dejstvu pokazale su svoje kancerogene osobine.

Dim iz cigarete i iz duvana uopšte predstavlja jednu od najpoznatijih kancerogenih materija i osnovni je uzrok raka pluća. Postoje podaci koji ukazuju i da određeni način ishrane može da izazove pojavu malignih tumora, dok sa druge strane određeni sastojci namirnica (naprimera celuloza) mogu da štite telo od pojedinih zloćudnih oboljenja.

Kancerogene materije najverovatnije dovode do štetćenja građe DNK u ćeliji, koja često može da ispravi ovo oštećenje i to objašnjava zašto od raka ne oboljevaju sve osobe koje su izložene dejstvu kancerogenih materija. Češća pojava malignih oboljenja u odmaklom dobu života može da bude posledica dugotrajnog izlaganja kancerogenim materijama ili sve manjoj sposobnosti ćelija da ispravljaju nastala oštećenja DNK.

Ćelije normalno, preko svojih

površinskih antigena razlikuju sopstvena od stranih tkiva. Limfocit je ćelija bele krvne loze koja neprekidno ispituje površinske antigene svih ćelija u organizmu. Ukoliko se, usled mutacije na površini pojave poremećeni antigeni. Limfociti se skupljaju oko tkiva ćelija i uništavaju ih i ovaj imunološki nadzor predstavlja važan činilac u odbrani organizma od malignih oboljenja.

Mutacije ćelija se pod uticajem kancerogenih činilaca stalno odvijaju u organizmu, mada usporeno, ali se poremećeni oblici ćelija uništavaju odmah po njihovom nastanku i većina ljudi nikad ne oboli od raka.

Mnoge osobe sa zloćudnim tumorima imaju poremećaj u imunološkom odgovoru što može da bude jedan od uzroka raka, koji se takođe češće javlja u bolesnika koji primaju imunološku terapiju.

Pojedina maligna oboljenja živo-

tinja nastaju kao posledica virusne infekcije, ali još uvek nema dovoljno dokaza da virusi mogu da izazovu stvaranje raka u ljudi. Virus koji u Evropskim zemljama izaziva infektivnu mononukleozu (Epštajn-Barov virus) među stanovništvom Afričkog kontinenta može da dovede do pojave malignog oboljenja limfnog sistema, koji se naziva Burkotov limfom. Leukemija takođe može da nastane usled infekcije HTLV virusom.

Rak grlića materice i jetre takođe može da nastane pod dejstvom virusa ili određene virusne infekcije ovih organa pogoduju pojavi malignih oboljenja. Tako naprimera hepatitis B povećava opasnost od raka jetre, a herpes virus ili virus koji izaziva bradavice u predelu polnih organa mogu da utiču na pojavu raka grlića materice.

(Nastaviće se)

Stari recepti

Sladoled od limuna

Potrebno je za 1/2 litra sladoleda: 200 g limuna, 175 g šećera u kockama i vode prema potrebi.

Priprema: Dobro operite limune tekućom vodom pa ih obrišite. Polovinu limuna nožem oljuštite samo spoljnu žutu koru, zatim je isecite na tanke kriškice.

Izmerite prazan sud, stavite u njega parčad limunove kore, pro-

cećen sok od svih limuna i kocke šećera; sipajte zatim u sud (koji je još uvek na vagi) toliko hladne vode dok sve zajedno ne bude teško 500 g (ako, na primer, sud teži 100 g, mora se nalivati vode dok vaga ne pokaže 600 g).

Ostavite da sve stoji oko pola časa, povremeno mešajući drvenom kašikom. Zatim procedite sirup pravo u sud za pravljenje sladoleda i

stavite ga u frižider: sladoled će biti gotov za oko 1 sat.

Ako nemate takav sud, sipajte sirup u posudu za pravljenje leda, pa je stavite u friz i mešajte svakih pola časa.

Ledeni kolač od čokolade

Potrebno je: 125 g maslaca, 150 g šećera, 1 žumance

1/2 čaše kuvanog i ohlađenog mleka, 300 g čokolade, 200 g badema, 1 čašica ruma ili konjaka; **za preliv:** 100 g čokolade, 1 kašika šećera i 15 g maslaca

Priprema: U činiji mešajte maslac i šećer sve dok ne postanu glatki kao krem.

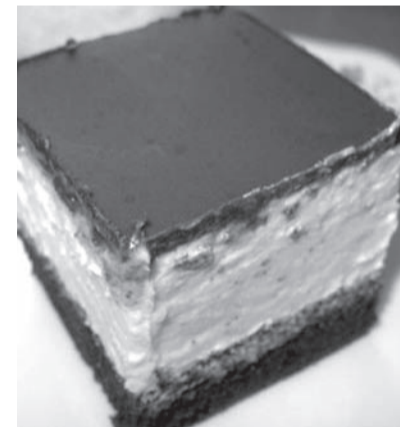
U drugoj činiji mešajte 1 žumance s mlakim mlekom. Stavite čokoladu da na pari omekša i postane tečna, zatim je mešajte dok se ne zgusne. Pomešajte masu od šećera i maslaca i onu od žumanca i mleka i mešajte dok ne postane gusta.

Poprskajte badem rumom ili konjakom. U visok maslacem namažan oblik sipajte prvo dve-tri kašike čokolade, zatim sloj badema, pa sloj čokolade itd., sve dok ne potrošite čokoladu i bademe.

Udarite nekoliko puta lagano oblikom po stolu da se masa u njemu slegne, zatim ga prekrijte masnim papirom i ostavite 12 časova u frižideru.

Pre nego što ga istresete uronite oblik na 5 sek. u toplu vodu. Poslužite ga na tanjiru za posluživanje i obložite glazurom, koja se priprema na sledeći način: na umerenoj vatri mešajte otoplenu čokoladu i maslac, kašiku vode i šećer.

Kad se ohladi, prelijte je preko kolača pa je lopaticom razmažite po celom kolaču.

VREMENSKA PROGNOZA ZA MESEC JUN

Prosečno topao mesec

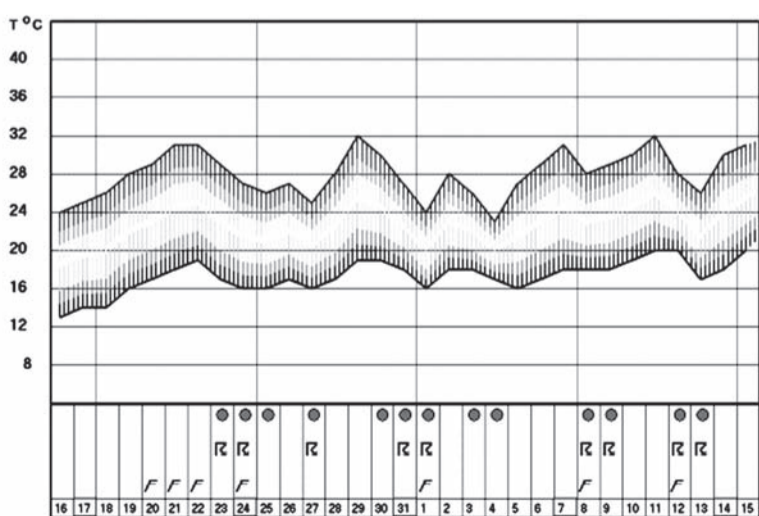
Prema prognozi RHMZ, srednja minimalna temperatura vazduha u junu imaće vrednosti u granicama višegodišnjeg proseka, pri čemu će njena vrednost u proseku biti viša za oko 0.2°S u odnosu na višegodišnji prosek. U Beogradu i široj okolini predviđa se vrednost junske srednje minimalne temperature vazduha od 15.9°S. Srednja maksimalna temperatura vazduha u junu biće u granicama višegodišnjeg proseka,

sa vrednostima u proseku nižim za oko 0.3°S u odnosu na višegodišnji prosek.

U Beogradu i široj okolini srednja maksimalna temperatura vazduha tokom juna biće oko 26.1°S.

Srednja količina padavina tokom juna biće u granicama višegodišnjeg proseka sa vrednostima u proseku višim za oko 4 mm u odnosu na višegodišnji prosek. U Beogradu i široj okolini srednja junska količina padavina iznosiće oko 96 mm.

Prognoza vremena do kraja maja

☐ ГРМЉАВИНА ☉ КИША ☉ МАГЛА ☉ СНЕГ ☐ ВЕТАР - МАКСИМАЛНА ТЕМП. - МИНИМАЛНА ТЕМП.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 11. aprila do 15. maja 2015.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Pad cene kukuruza
- Stabilna cena soje
- Dešavanja na svetskim berzama

Tržište žitarica i uljarica je i dalje u padu. Najnovije prognoze svetskih bilansa najavljuju manju proizvodnju nego prošle godine, ali i dalje to će biti proizvodnja koja će nadmašiti potrošnju, pa će zalihe i dalje rasti. Slična situacija je i u Srbiji. Ne baš idealni vremenski uslovi ne obećavaju prinose kao prošle godine, ali i dalje očekivanja idu u pravcu relativno dobrih prinosa i velikih tržišnih viškova. Sve to je uzrok daljem padu cene, koji je u protekloj nedelji bio izražen kod svih roba kojim se trgo-

valo na novosadskoj berzi. Promet od 544 tona robe za 27,48% je manji u odnosu na prethodnu nedelju, dok je finsnajska vrednost prometa iznosila 12.065.366 dinara, što je pad u odnosu na isti podatak iz prethodne nedelje za 46,19%.

Tržište pšenice je bilo najaktivnije. Silosi se polako pripremaju za prijem nove pšenice, pa je i ponuda bez obzira na relativno nisku cenu bila raspoložena za trgovanje, što je rezultiralo podatkom da je ova roba predstavljala tri četvrtine ukupnog

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz vešt. sušen, rod 2014.	75	16,50	75	16,50	-1,96%
Pšenica, rod 2014.	600	21,12-21,34	400	21,12-21,34	-0,19%
Soja, rod 2014.	25	44,77	25	44,77	-0,14%
Suncokretova sačma, 33%	43,8	27,60	43,8	27,60	-

PRODEX

Iza nas je još jedan nedeljni period, izuzetno skromne aktivnosti na domaćem robno-berzanskom tržištu.

Situacija, na tržištu pšenice je nepromenjena sa stanovišta cenovne stabilnosti. Istovremeno, pad interesovanja na strani tražnje na tržištu kukuruza, doveo je do daljeg pada cene žutog zrna. Radna nedelja startovala je cenom kukuruza od 15,20 din/kg, bez PDV-a, da bi se do kraja nede-

lje cena spustila na nivo od 15,00 din/kg, bez PDV-a, koliko je, podsećamo, bila poslednja registrovana cena još na početku ove kalendarske godine.

Dalji pad cene kukuruza direktno je prouzrokovao da PRODEX zabeleži još jedan nedeljni pad indeksne vrednosti. Na današnji dan ovaj indeks beleži vrednost od 203,97 indeksnih poena, što je za 0,68 indeksnih poena manje nego prošlog petka.

prometa na "Produktnoj berzi" u Novom Sadu. Cena hlebnog zrna je od početnih 19,40 din/kg bez PDV, na kraju nedelje kotirala na nivou od 19,20 din/kg. Prosečna cena trgovanja od 21,24 din/kg (19,31 bez PDV), za 0,19% je niža u odnosu na prosečnu cenu trgovanja u prethodnoj nedelji.

Bez obzira na sporadična blaga cenovna pomeranja kukuruza na više na svetskom tržištu, ta okolnost nije bitnije uticala na dešavanja na našem tržištu. Naprotiv,

cena ove robe na našem tržištu je u padu i to za 1,96%, što za vremenski period od nedelju dana nije malo. Prosečna cena trgovanja je iznosila 16,50 din/kg (15,00 din/kg bez PDV).

Soja svojim redovnim prisustvom na berzanskom tržištu svakako daje osnov za relevantne zaključke o dešavanjima na ovom tržištu. Cena od 44,77 din/kg (40,70 bez PDV), je za neznatnih 0,14% niža nego prethodne nedelje, ali podatak da je u odnosu na cenu u istom

periodu prošle godine cena manja za 45,22%, jasno govori da je soja jedan od najvećih tržišnih gubitnika iz sektora roba primarnog agrara. Procena relevantnih svetskih tržišnih analitičara o rekordnom rastu potrošnje u narednoj ekonomskoj godini, tržište soje i dalje svrstava u kategoriju naglašeno konjunkturalnih tržišta.

Od ostalih roba na berzi se trgovalo još i suncokretovom sačmom sa 33% proteina po prosečnoj ceni od 27,60 din/kg (23,00 bez PDV).

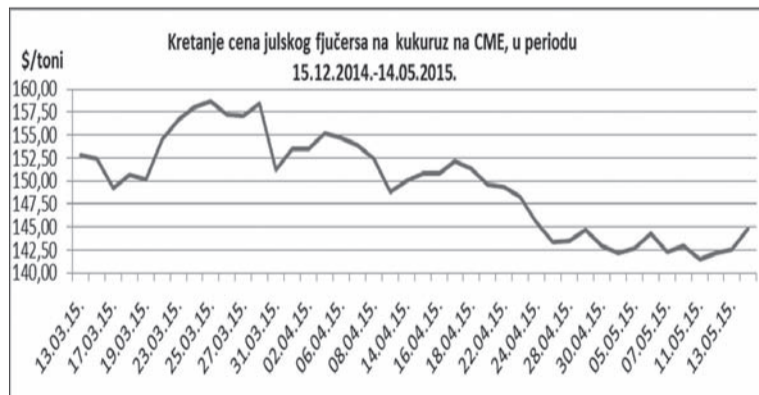
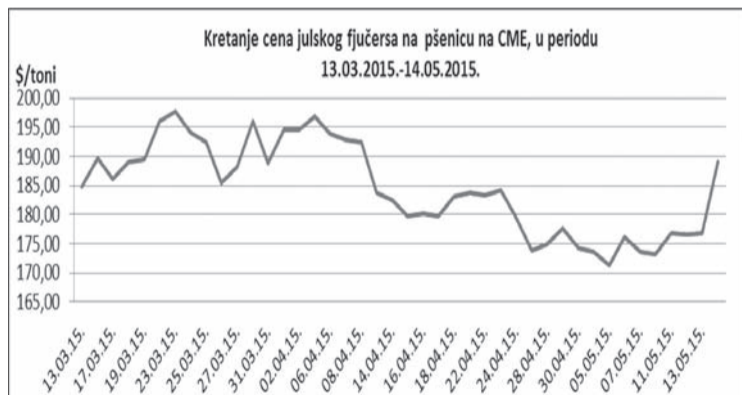

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP JULSKI 2015.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	173,21 \$/t	176,74 \$/t	176,52 \$/t	176,89 \$/t	188,94 \$/t
Kukuruz	142,91 \$/t	141,49 \$/t	142,12 \$/t	142,59 \$/t	144,88 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
154,63 EUR/t (futures avg 15)	132,50 EUR/t (futures jul 15)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
176,00 EUR/t (futures sep 15)	155,00 EUR/t (futures jun 15)

Početak nedelje je obeležen iščekivanjem najnovijeg izveštaja američkog Ministarstva poljoprivrede, koji nije doneo nikakva iznenađenja, pa je samim ti i tržište ostalo do-

sta stabilno. Nagli skok cene fjučersa na pšenicu je zabeležen juče, do kog je došlo usled pokrivanja kratkih pozicija od strane fondova čija je prodajna pozicija dotakla rekordni ni-

vo. Julski fjučers na pšenicu je u poslednjih nedelju dana na čikaškoj berzi poskupeo za 8,81%, dok je fjučers na kukuruz skuplji za 1,83%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, jul 15	358,70 \$/t	357,89 \$/t	350,91 \$/t	351,72 \$/t	351,64 \$/t
Sojina sačma, jul 15	313,40 \$/t	310,20 \$/t	303,40 \$/t	302,40 \$/t	302,20 \$/t

Za razliku od tržišta žitarica, fjučersi na tržištu soje su zabeležili cenovni pad. Soja sa isporukom u julu je jeftinija za 1,85%, dok je sojina sačma jeftinija za 3,88%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

Cena pšenice je juče na Euronext-u skočila prateći kretanje na čikaškoj berzi. Prema podacima Fracuskog Agrimera, zalihe pšenice su nepromenjene u odnosu na prethodni mesec i iznose 3,6 mil. t, kao i zalihe kukuruza koje su na nivou od 3,8 mil. tona. Pšenica je u Parizu, u odnosu na kraj prošle nedelje, skuplja za 2,03%, dok je u Budimpešti pojeftinila za 2,11%. Kukuruz je u Parizu jeftiniji za 0,16%, a u Budimpešti 2,51%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivovodic@limagrain.com
www.limagrain.rs

VOĆE 11.5.2015.-18.5.2015.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	140.00	150.00	150.00	bez promene	slaba
2	Banana (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	135.00	130.00	pad	dobra
3	Breskva (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	300.00	300.00	pad	vrlo slaba
4	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	140.00	135.00	rast	slaba
5	Jabuka (Ajdared)	Uvoz(uvoz)	kg	80.00	95.00	85.00	bez promene	slaba
6	Jabuka (Delišes ruž.)	Uvoz(uvoz)	kg	105.00	105.00	105.00	bez promene	vrlo slaba
7	Jabuka (Delišes zlatni)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	90.00	90.00	rast	vrlo slaba
8	Jabuka (Greni Smit)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	90.00	90.00	rast	vrlo slaba
9	Jabuka (Jonagold)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	90.00	90.00	rast	vrlo slaba
10	Jagoda (sve sorte)	Domaće	kg	110.00	160.00	130.00	pad	dobra
11	Kajsija (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	220.00	300.00	300.00	pad	vrlo slaba
12	Kivi (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	140.00	160.00	160.00	-	vrlo slaba
13	Kruška (Viljamovka)	Uvoz(uvoz)	kg	150.00	180.00	180.00	-	vrlo slaba
14	Kruška (Viljamovka)	Uvoz(uvoz)	kg	200.00	210.00	210.00	bez promene	vrlo slaba
15	Kruška (ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	230.00	230.00	230.00	-	vrlo slaba
16	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	145.00	155.00	145.00	rast	dobra
17	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	160.00	180.00	160.00	rast	prosečna
18	Mandarina (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	120.00	140.00	140.00	-	vrlo slaba
19	Nektarina (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	300.00	300.00	-	vrlo slaba
20	Orah (očišćen)	Domaće	kg	1200.00	1300.00	1250.00	bez promene	slaba
21	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	100.00	100.00	100.00	bez promene	dobra
22	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	130.00	130.00	rast	prosečna
23	Smokva (suva)	Uvoz(uvoz)	kg	500.00	500.00	500.00	bez promene	slaba
24	Trešnja (sve sorte)	Domaće	kg	120.00	200.00	130.00	-	vrlo slaba
25	Šljiva (suva)	Domaće	kg	250.00	250.00	250.00	bez promene	slaba

POVRĆE 11.5.2015.-18.5.2015.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	10.00	15.00	12.00	bez promene	prosečna
2	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	110.00	80.00	pad	slaba
3	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	180.00	190.00	180.00	rast	slaba
4	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	60.00	55.00	rast	slaba
5	Dinja (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	160.00	170.00	170.00	pad	vrlo slaba
6	Grašak (sve sorte u mahuni)	Domaće	kg	150.00	200.00	200.00	-	vrlo slaba
7	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	100.00	80.00	rast	slaba
8	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	70.00	70.00	pad	vrlo slaba
9	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	80.00	85.00	85.00	pad	dobra
10	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	70.00	75.00	75.00	pad	dobra
11	Krompir (beli)	Domaće	kg	30.00	35.00	35.00	rast	dobra
12	Krompir (crveni)	Domaće	kg	30.00	35.00	30.00	bez promene	dobra
13	Krompir (mladi)	Domaće	kg	90.00	90.00	90.00	pad	prosečna
14	Krompir (mladi)	Domaće	kg	65.00	80.00	80.00	bez promene	dobra
15	Kupus (mladi)	Domaće	kg	30.00	35.00	35.00	bez promene	dobra
16	Lubenica (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	135.00	150.00	150.00	pad	vrlo slaba
17	Luk beli (mladi)	Domaće	veza	20.00	25.00	20.00	bez promene	slaba
18	Luk beli (sve sorte)	Uvoz(Kina)	kg	250.00	260.00	260.00	bez promene	prosečna
19	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	17.00	25.00	20.00	bez promene	dobra
20	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	45.00	90.00	50.00	rast	dobra
21	Paprika (Babura)	Uvoz(uvoz)	kg	250.00	330.00	270.00	pad	slaba
22	Paprika (ljuta)	Uvoz(Grčka)	kg	350.00	450.00	350.00	pad	slaba
23	Paprika (šilja)	Uvoz(uvoz)	kg	220.00	270.00	270.00	pad	vrlo slaba
24	Paradajz (chery)	Uvoz(uvoz)	kg	240.00	380.00	300.00	bez promene	slaba
25	Paradajz (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	200.00	180.00	pad	prosečna

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	13.00	14.00	14.00	bez promene	dobra

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	17.00	19.00	18.00	-	prosečna
2	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	24.00	26.00	25.00	bez promene	dobra
3	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	80.00	100.00	90.00	bez promene	prosečna
4	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	16.00	18.00	17.00	bez promene	dobra
5	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	bez promene	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	16.00	18.00	17.00	-	dobra
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	18.00	20.00	19.00	bez promene	dobra
3	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	23.00	25.00	24.00	bez promene	dobra
4	Sojino zrno	džak 50kg	Domaće	kg	50.00	60.00	55.00	bez promene	slaba
5	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	25.00	27.00	26.00	bez promene	slaba
6	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	16.00	18.00	17.00	bez promene	dobra

SILOS Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	14.00	15.20	15.20	bez promene	prosečna
2	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	rinfuz	Domaće	kg	14.00	15.20	15.20	-	prosečna
3	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	19.70	21.50	21.50	bez promene	slaba

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Junad	>480kg	sve rase	210.00	230.00	220.00	bez promene	slaba
2	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	120.00	120.00	120.00	bez promene	vrlo slaba
3	Prasad	16-25kg	sve rase	250.00	250.00	250.00	bez promene	slaba
4	Tovljenici	80-120kg	sve rase	140.00	150.00	150.00	bez promene	prosečna

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Pančevo stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	300.00	300.00	300.00	bez promene	slaba
2	Jarad	sve težine	sve rase	250.00	250.00	250.00	bez promene	vrlo slaba
3	Prasad	16-25kg	sve rase	250.00	250.00	250.00	bez promene	prosečna
4	Prasad	<=15kg	sve rase	250.00	260.00	260.00	bez promene	slaba
5	Telad	80-160kg	SM	400.00	400.00	400.00	bez promene	slaba
6	Tovljenici	80-120kg	sve rase	140.00	150.00	150.00	bez promene	vrlo slaba

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

• Prodajem Vladimirca novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju i setvospremač. Tel:467-717..

• Prodajem traktor 577 novi tip sa dva para zadnjih točkova.Tel: 069/668-206.

• Prodajem traktor IMT 578 i dva pluga. Tel: 063/660-748.

• Prodajem Vladimirca, novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju. Može zamena za Ferguson 533 ili 539. Prodajem setvospremač u dobrom stanju. Tel: 467-717.

• Traktor IMT-558. Traktor je garažiran, prvi vlasnik, dobro očuvan, gume u odličnom stanju, 80 godišta. Tel: 064/167-04-33.

• Kombajn Zmaj 143, Kamiks motor, 136KS, godina proizvodnje kraj 2004, poseduje i adapter za pšenicu i suncokret. U odličnom stanju, prvi vlasnik. Tel: 064/216-61-94.

• Ursus 335. U potpuno ispravnom stanju, moguća zamena za neispravan traktor. Tel: 064/444-28-78.

• Traktor 560i berač šempeterov, jednorezni, grablje, sunce i levator. Tel: 064/376-62-53.

• Vladimirac T 25, 1600 evra. Traktor je u odličnom stanju, hidraulika ispravna, gume sve nove. Tel: 064/000-26-60.

• Traktor Volvo bm814, 5450 evra. Tel: 060/471-47-88.

• Belarus T-40, 1500 evra. Tel: 015/450-144.

• IMT 577 DV, 1990. god. u odličnom stanju, 8500 evra. Tel: 063/531-155.

• Prodajem Vladimirca, novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju. Može zamena za Ferguson 533 ili 539. Tel: 467-717.

• Prodajem traktor 577 novi tip sa dva para zadnjih točkova.Tel: 069/668-206.

• Massey Ferguson 3090, 1988. god. u ekstra stanju, 110KS, registrovan, može zamena, 10700 evra. Tel: 063/531-155.

• Rakovica 60, 2500 evra. Rakovica je ispravna potpuno reg je ima nove tablice. Tel: 062/814-62-25.

• Deutz Fahr 6.50, 1985. god. u odličnom stanju, 140KS, zadnje gume nove, registrovan, može zamena, 11500 evra. Tel: 063/531-155.

• Voćarski traktor Agrifarm 550, 13800 evra. Perkins motor 52KS, 4-cilindra, 2200ccm, menjač 12f-12r brzina, mehanički reverz, kardan se uključuje preko odvojenog kvačila u 3 stepena 540/750 + 12 preko menjača. min. širina 138cm, dužina 260cm, visina do volana 130cm. Tel: 060/630-07-89.

• Motorni traktorčić Gutbrod, od 8KS, benzinac mali potrošač, sa kosom od 88cm (dva noža od po 44cm ostri, travu izbacuje na desnu stranu, ima 3 brzine, motor Briggs-ov, u odličnom stanju. Tel: 064/218-74-00.

• "ALKO" motorna grebenasta kosačica, od 4KS, benzinac, pogon napred i nazad, odlična i dobra za košenje većih travnatih površina, livada, parkova, igrališta, golf terena...otkosa 70 cm. Tel: 064/218-74-00.

• Motokultivator Iseki, 240 evra. Motokultivator je vrhunskog kvaliteta, japanskog proizvođača Iseki. Pogonski motor je Kawasaki koji se odlikuje velikom pouzdanošću u radu i veoma tihim i mirnim radom. Motor je četvorotaktni i troši čist benzin. Tel: 061/171-50-38.

• Prodajem Vladimirca novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju i setvospremač. Tel:467-717.

• Ursus C360 1984. god, plug Leopard dvobrazdni, 4500evra. Urađena puna generalna, radio samo 50 sati, ima kabinu, prvi i jedini vlasnik, održavan, uz njega ide plug, drljača četvorokrilna i prikolica ručne izrade. Sve za jedno 4500 evra. Tel: 060/338-94-30

• Traktor kosačica nova, 1300 evra. Traktor je polovan ali bez ikakvih tragova korišćenja. Bukvalno kao nov. Sve na njemu je fabričko i u savršenom stanju. Na zadnjoj fotografiji se vidi izlazna cev za izbacivanje trave i tu se vidi da mašina nije korišćena. Pogonski motor od 12,5 KS i zahvat noževa 92 cm. Tel: 061/171-50-38.

• Traktor Volvo bm814, cena 5450 evra. Traktor u dobrom stanju, sve ispravno. Zamena za kiper kamion do 3500 evra. Za manji traktor i doplata. Moguca kombinacija navedenih. Tel: 060/471-47-88.

• Kombajn Zmaj dvoredni 223, 10000 evra. Berač Zmaj dvoredni 223, 100 jutara obrao, kao nov. Poteznica pozadi za vuču 3 prikolicе pune kukuruza u klipu. Čizma ugrađena proširen zadnji točak da ne gazi red. Tel: 066/521-81-11.

• Prodajem Vladimirca novi tip sa jednim menjačem u dobrom stanju i setvospremač. Tel:467-717.

• Prodajem traktor 577 novi tip sa dva para zadnjih točkova.Tel: 069/668-206.

OPREMA

• Prodajem krunjač prekrupač, Poljostraj Odžaci i vagu Libela Celje 300 kg. Tel: 063/193-97-07.

• Prodajem krunjač veliki Čakovec, 20 tona na kardan sa elevatorom za šepurike. Sve u radnom stanju, cena po dogovoru. Tel: 064/277-13-05.

• Prodajem presu Welger 71 u dobrom stanju. Tel: 064/516-97-10.

• Poljomehanizacija - pocinkovani silosi, elevatoriod 10-60 tona- CAS, roto i vibro selektor. Tel: 062/848-81-08.

• Prodajem prikolicu marke Pobjeda, nosivosti 5 tona. Perica. Tel: 064/289-77-84.

• Prodajem prikolicu Zmajevku, 7 tona i stado ovaca. Tel: 063/800-93-62.

• Prodajem 66-redni temerinski špartač za soju i repu u izuzetnom stanju. Tel: 022/668-409 i 063/707-33-28.

• Prodajem traktorsku frezu IMT. Tel: 064/161-55-09.

• Prodajem sejalicu za kukuruz Bekericu četiri reda potpuno ispravna. Cena 1.000 evra. Tel:060/670-36-60.

• Troredna sejatica za kultivator IMT 506, 50 evra. Tel: 063/802-10-95.

• Tanjirača 24 diska nosena, 1000 evra. Sve velicine tanjiraca vucenih i nosenih sve velicine setvospremača.Dostava na kućnu adresu. Tel: 064/941-99-14.

• Prikolica jednoosovinka, kiper, 4 tone nosivosti, 1989. god, 1200 evra. Tel: 063/531-155.

• Dvobrazdni plug IMT-757/2, 550 evra. Tel: 022/476-092

• Krunjač za kukuruz, trofazni 3kW, bubanj širine 400mm, 800 evra. Tel: 022/476-092.

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

• Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipuše, ima i ručnu kipu. Pod-lim 3mm, ojačana, široke gume, registrovana. Tel: 022/265-61-11.

• Tanjirače vučene i nošene. Tel: 062/836-07-25.

• Prodajem plug, prskalicu, špartač za kukuruz klimler, korpa za traktor, rasipač đubriva. Tel: 622-483 i 066/447-552

• Prodajem presu Welger 71 u dobrom stanju. Tel: 064/516-97-10.

• Prodajem traktorsku frezu IMT. Tel: 064/161-55-09.

• Prodajem sejalicu za kukuruz Bekericu četiri reda potpuno ispravna. Cena 1.000 evra. Tel:-060/670-36-60.

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

• Prodajem prikolicu Zmajevku, 7 tona i stado ovaca. Tel: 063/800-93-62.

• Prodajem prikolicu marke Pobjeda, nosivosti 5 tona. Perica. Tel: 064/289-77-84.

• Prodajem krunjač veliki Čakovec, 20 tona na kardan sa elevatorom za šepurike. Sve u radnom stanju, cena po dogovoru. Tel: 064/277-13-05.

• Berač Zmaj dvoredni 223, 100 jutara obrao, kao nov. Poteznica pozadi za vuču 3 prikolicе pune kukuruza u klipu. Čizma ugrađena proširen zadnji točak da ne gazi red, 10000 evra. Tel: 066/521-81-11.

• Poljomehanizacija - pocinkovani silosi, elevatoriod 10-60 tona- CAS, roto i vibro selektor. Tel: 062/848-81-08.

• Transporter za kukuruz Lifam 9 m, kao nov. Pune gume bez duvanja i treći točak pozadi bez podizanja, lako se kreće, 800 evra. Tel: 066/521-81-11.

• Plug tri brazde, 1300 evra. Agro-an plug po licenci Landsberg 3x35cm, visina 70cm. Tel: 060/545-75-56.

• Nodet Gougis GC 4m/žitna sejatica 4m, autوماتski markiri, stalni tragovi, extra stanje, uvoz CH. Tel: 064/510-98-66.

• Šestoredni spartač i tarup za repu ispravno kompletno. Tel: 063/766-88-49.

• Traktorska prikolica, 550 evra. Tel: 065/2-15-84-17.

• Tanjirača 28 diskova, 550 evra. Tel: 06-4/417-84-11.

• Prikolica Kikinda 3t, 650 evra. Treba da se postavi daska. Tel: 060/545-75-56.

• Prodajem setvospremač u dobrom stanju. Tel: 467-717.

• Prodajem presu Welger 71 u dobrom stanju. Tel: 064/516-97-10.

• Prodajem traktorsku frezu IMT. Tel: 06-4/161-55-09.

• Prodajem sejalicu za kukuruz Bekericu četiri reda potpuno ispravna. Cena 1.000 evra. Tel:060/670-36-60.

• Prodajem prikolicu Zmajevku, 7 tona i stado ovaca. Tel: 063/800-93-62.

• Prodajem prikolicu marke Pobjeda, nosivosti 5 tona. Perica. Tel: 064/289-77-84.

**VOĐENJE KNJIGOVODSTVA
POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA
KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA
"BILANS VM"
Trg Vojvodanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450**

• Poljomehanizacija - pocinkovani silosi, elevatoriod 10-60 tona- CAS, roto i vibro selektor. Tel: 062/848-81-08.

• Plug cevasti Češki četvorobrazni 4x30 zahvat,visina gredera 75cm,razmak između glava 80cm,plug je u odličnom radnom stanju. u. Tel: 061/200-32-17.

• Prikolica jednoosovinka, kiper, 4 tone nosivosti, 1989. god, 1200 evra. Tel: 063/531-155

• Sejačica za kukuruz SKPT-4, 400 evra. Sejačica za kukuruz SKPT-4 "OLT Osijek", mehanička četvororedna. Tel: 022/476-092

• Traktorska prskalica, 440 litara., 400 evra. Tel: 022/476-092.

• Spremač Rau 2.20 extra stanje odfarban pre sezone, promenjeno par novih opruga, prodajem zbog kupovine veceg. Tel: 069/502-35-03.

• Kosačica, rotaciona, 1.35m, Lola, skoro nova, 500 evra. Tel: 063/892-24-33.

• Prodajem presu Welger 71 u dobrom stanju. Tel: 064/516-97-10.

• Prodajem krunjač veliki Čakovec, 20 tona na kardan sa elevatorom za šepurike.Sve u radnom stanju, cena po dogovoru. Tel: 064/277-13-05.

• Prodajem presu Welger 71 u dobrom stanju. u. Tel: 064/516-97-10.

• Poljomehanizacija - pocinkovani silosi, elevatoriod 10-60 tona- CAS, roto i vibro selektor. Tel: 062/848-81-08.

• Prodajem traktorsku frezu IMT. Tel: 06-4/161-55-09.

• Prodajem sejalicu za kukuruz Bekericu četiri reda potpuno ispravna. Cena 1.000 evra. Tel:-060/670-36-60.

• Prodajem prikolicu Zmajevku, 7 tona i stado ovaca. Tel: 063/800-93-62.

• Prodajem prikolicu marke Pobjeda, nosivosti 5 tona. Perica. Tel: 064/289-77-84.

• Prodajem traktorsku frezu IMT. Tel: 06-4/161-55-09.

• Prodajem sejalicu za kukuruz Bekericu četiri reda potpuno ispravna. Cena 1.000 evra. Tel:-060/670-36-60.

• Prodajem prikolicu Zmajevku, 7 tona i stado ovaca. Tel: 063/800-93-62.

• Prodajem prikolicu marke Pobjeda, nosivosti 5 tona. Perica. Tel: 064/289-77-84.

• Točak za špartač, 3000 din. Ispravan točak. Tel: 064/233-15-31.

• Dve sušare za duvan 42 i 44 rama na drva, u potpuno ispravnom stanju, cena za obe 3600 evra. Tel: 060/651-63-77.

**Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.
Tel: 063/8334-064 i 063/589-780**

• Zmaj 485 1987. godišta, stranice Zmaj 2 mm, patos 2mm, gume 16 pr. Tel: 063/8-36-98-28.

• Agro-an plug po licenci Landsberg 3x35cm, visina 70cm, 1300 evra. Tel: 060/545-75-56.

• Prikolica Zmaj 6 t kiper, vazdušna i elektro instalacija.Dimenzije 430x210x90, 2300 evra. Tel: 060/545-75-56.

• Transporter za kukuruz Lifam 9 m, kao nov. Pune gume bez duvanja i treći točak pozadi bez podizanja, lako se kreće, 800 evra. Tel: 066/521-81-11.

• Cisternu metalnu zapremine 3000l korišćena za navodnjavanje, 650evra. Tel: 064/145-44-30.

• Prodajem vikendicu 50m2 u Banji Vrujci. Tel: 062/112-57-14.

• Prodajem kuću u Sremskoj Mitrovici Đure Jakšića 25. Tel: 063/534929 i 063/528-814.

• Prodajem plac u Lačarku, Njegoševa 2. Tel: 063/583-944.

• Prodajem kuću kod Lipe 150m2 stambenog prostora, parcela 400m2. Tel: 064/889-4-7-19.

• Prodajem kuću u Erdeviku sa 150ari placa struja, voda telefon. Tel: 060/701-54-77.

• Prodajem 19 jutara zemlje u Sremskoj Mitrovici. Tel: 062/87-78-380.

• Prodajem kuću sa 0,5ha zemlje u Divošu ulica Fruškogorska 37. Tel: 069/3183850 i 011/318-38-50.

• Prodajem njivu 72 ara treće klase povoljno i šumu 22,33 ara treće klase poljane oboje u Nočaju. Tel: 062/440-047.

**Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235**

• Izdajem dvosoban nenamešten stan sa kuhinjskim elementima stambeno naselje Stari most . Tel: 060/080-53-31.

• Prodajem dvosoban stan u naselju KPD. Tel: 064/612-31-88.

• Prodajem nov jednoiposoban stan kod Zmajevke škole, lift, CG, drugi sprat. Tel: 063 /32-12-55.

• Njiva-bašta, površine 40 ari 1.a klase, nalazi se u sremskom selu Platičevu. Parcela se nalazi neposredno ispod kućnih placeva, te je, zbog blizine, izuzetno pogodna za sve vrste proizvodnje, a naročito za povrtarstvo, voćarstvo i farme. Tel: 064/319-82-23.

• Prodajem u jednoj celini dve njive pored glavnog puta u Brestaču, uknjiženo, vlasnik 5h. cena 12.000 evra. Tel:064/430-23-16

• Prodajem neizgrađeno građevinsko zemljište, oranica, Vladimira Nazora u Šidu, 26,34 ara. Tel: 063/853-25-70.

• Povoljno prodajem staru kuću od čvrstog materijala u Obrežu opština Pećinci sa placem oko 50 ari. Tel:064/539-38-56 i 022/592-213.

• Prodajem plac u centru Novih Banovaca 12 ari. Tel: 060/730-87-97.

• Kupujem 5 jutara zemlje na području Sr-ema. Tel: 060/507-06-52.

• Prodajem plac 5,5 ari u Mačvanskoj Mitrovici gradsko građevinsko zemljište, privatna svojina. Tel: 060/615-04-15

• Prodajem kuću u Lačarku 109m2 na placu 24 ara. Tel: 626-025.

• Prodajem kuću u Ležimiru sa 19,5 ari placa, voćnjak, vinograd, drugi vlasnik, struja, voda, cena po dogovoru. Tel: 064/082-71-40.

• Prodajem plac u centru Novih Banovaca, 12 ari. Tel: 060/730-87-97.

• Prodajem kuću 150m3u Šidu, istok, nova , cena 65.000 evra. Tel: 063/516-080.

• Prodajem u jednoj celini dve njive pored glavnog puta u Brestaču, uknjiženo, vlasnik 5h. cena 12.000 evra. Tel:064/430-23-16.

• Njiva-bašta, površine 40 ari 1.a klase, nalazi se u Platičevu. Parcela se nalazi neposredno ispod kućnih placeva, te je, zbog blizine, izuzetno pogodna za sve vrste proizvodnje, a naročito za povrtarstvo, voćarstvo i farme. Tel: 064/319-82-23.

• Prodajem kuću u Divošu sa ½ ha zemlje ulica Fruškogorska 37. Tel: 022/661-199 i 065/366-11-99.

• Prodajem kuću ulica Ravanička u Sremskoj Mitrovici. Tel: 610-723.

• Povoljno prodajem staru kuću od čvrstog materijala Obrežu opština Pećinci sa placem oko 50 ari.Tel: 064/539-38-56 i 022/592-213.

• Prodajem plac u centru Novih banovaca 12 ari. Tel: 060/730-87-97.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 1.500,00 dinara

Svako drugog petka na Vašu adresu

Novine za savremenu poljoprivredu

Nazovite smesta

615-200

• Prodajem kuću 95m2 u Lačarku ili menjam kuću za stan u Sremskoj Mitrovici. Tel: 064/563-92-06.

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

• Prodajem baliranu detelinu sladištena ispod krova. Tel: 063/733-88-55.

• Prodajem seme graorice, mešana graorica i zob, stočni grašak Angela. Tel: 063/808-61-79.

• Prodajem domaču rakiju šljivovicu, povoljno. Tel: 661-312 i 069/388-83-99.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta, seče se posle tri godine, Gojko. Tel: 063/109-88-99.

• Prodajem iznošene koke nosilje, Regodić Sremska Mitrovica. Tel: 022/631-221 i 069/652-214.

• Prvoklasni lešnjak u ljusci. Tel: 015/438-177.

• Trešnje, za sve informacije pozovite. Tel: 063/181-41-52.

• Brane kruške viljamovke i šljive čačanka rodna. Tel: 065/865-49-99.

• Konzumni grašak. Tel: 064/206-49-13.

• Prodajem baliranu detelinu sladištena ispod krova. Tel: 063/733-88-55.

• Prodajem domaču rakiju šljivovicu, povoljno. Tel: 661-312 i 069/388-83-99.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta, seče se posle tri godine, Gojko. Tel: 063/109-88-99.

• Prodajem seme graorice, mešana graorica i zob, stočni grašak Angela. Tel: 063/808-61-79.

• Pregoreli stajnjak i stajnjak govoda kao i 150 bala slame, 1 evro. Tel: 065/413-14-52.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta. Seče se posle tri godine. Gojko. Tel: 063/109-88-99.

• Prodajem domaču rakiju šljivovicu, povoljno. Tel: 661-312 i 069/388-83-99.

• Polen izuzetnog kvaliteta. Godina proizvodnje 2014. Pčelinjak se nalazi na obroncima Fruške Gore okružen šumom sa jedne i livadama sa druge strane. Polen šaljem brzo poštom na vašu adresu. Tel: 060/711-25-55.

• Ovčije đubrivo povoljno. Tel: 063/126-57-68.

• Preko 300 vrsta semena iz naše bašte, organska, domađa. Sve kesice su po 60 dinara. Katalog mogu poslati na email. Slanije semena je moguće na celoj teritoriji Srbije. Tel: 064/667-35-40.

• Prodajem jednogodišnje sadnice brzo rastućeg drveta Paulownia Elongata. Cena po dogovoru količinski popust. Tel: 064/970-35-07.

• Prodajem baliranu detelinu sladištena ispod krova. Tel: 063/733-88-55.

• Prodajem seme graorice, mešana graorica i zob, stočni grašak Angela. Tel: 063/808-61-79.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta, seče se posle tri godine, Gojko. Tel: 063/109-88-99.

USLUGE, POSLOVI

• Slikam portrete u svim tehnikama (olovka, pastel, ulje) prodajem slike (ulja na platnu, akvareli i druge tehnike). Tel: 062/971-37-52.

• Potrebna sezonska radna snaga za rad u Crnoj Gori Budva (kuvari, pekari, pica majstori, pomoćno osoblje, mesari) smeštaj i hrana obezbeđena. Tel: +381/67-345-887.

• Vodoinstalatcerski radovi, kvalitetno i povoljno. Tel: 064/22-42-197.

• Uslužno molerski radovikrečenje, gletovanje, izolacija. Popust za penzionere 30%. Tel: 022/613-245 i 061/681-62-32.

• Čerupanje i klanje pilića, dolasim na kućnu adresu. Tel: 064/119-51-89 i 063/731-94-46.

• Potreban stomatolog u ordinaciji Sremska Mitrovica. Tel: 069/609-055.

• Vodoinstalatcerski radovi, kvalitetno i povoljno. Tel: 064/22-42-197.

• Čerupanje i klanje pilića, dolasim na kućnu adresu. Tel: 064/119-51-89 i 063/731-94-46.

• Uslužno vršim sve vrste selidbi i kombi prevoz do 3,5 tone u zemlji i inostranstvu. Tel: 065/631-11-22 Braca.

• Selidbe kombi prevozom do 3,5 tone. Tel: 064/290-03-86.

• Iskusna žena čuvala bi decu. Tel: 066/438-101.

DOMAĆE ŽIVOTINJE

• Prodajem tri krave umatičene friške muzare idu u pašu, Susek. Tel: 021/878-025.

• Prodajem 20 jarača stare mesec dana. Tel: 064/123-96-41.

• Prodajem kravu crno beli holštajn, steona. Tel: 069/668-206.

• Alpino muški jarači starosti 2,5 meseca na prodaju. Tel: 064/164-92-56.

• Odnegovane i mlečne alpine koze, starosti 1 godinu i 2 godine. Tel: 064/164-92-56.

SREMSKA

POLJOPRIVREDA

- Sa "Sremskom poljoprivredom" na sremskim poljima, farmama i vašim gazdinstvima
- „Sremska poljoprivreda“ svakog drugog petka na kioscima i u pretplati na vašu adresu
- **Kako da unapredite sopstveni agrobiznis – kako do boljih prinosa na vašim poljima, kako do profitabilnog uzgoja na vašim farmama...**
- **Dragoceni saveti eminentnih stručnjaka, samo u vašoj „Sremskoj poljoprivredi“**

MARKETING
Tel/fax 022/610-496
Mob:063/8526-021
E-mail:poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

• Pedigrirani alpski jarač, starost: 2 godine. Umatičen je. Prodajem ili menjam (zarad daljeg priploda). Tel: 064/164-92-56.

• Jarač star godinu dana. Mešanac je, bez rogova. Tel: 060/487-699.

• 9 koza i 15 jarača. Koze daju od 3l do 5l mleka. Jariči su teški oko 20kg. Mogući svaki dogovor. Zvati posle 18h. Tel: 065/853-43-17.

OSIGURAJTE VAŠE USEVE I PLODOVE u kompaniji sa tradicijom dugom 200 godina! Tel: 064/4615-799

• Povoljno, prasad za dalji tov, težine 22-25kg, cena 230din/kg. Takođe prodajem sojinu pogacu pogodnu za ishranu svih kategorija svinja, cena 60din/kg, vrsim i fizicku zamenu soje za pogacu, 100kg soje-82kg pogace, 230 dinara. Tel: 066/644-17-25.

• Prodajem 20 jarača starih mesec dana. Tel: 064/123-96-41.

• Prodajem kravu crno beli holštajn, steona. Tel: 069/668-206.

• Prodajem iznošene koke nosilje, Regodić Sremska Mitrovica. Tel: 022/631-221 i 069/652-214.

• Prodajem jagance za tov ili klanje, 2 muška i 3 ženska, od 24-26kg (uslužno klanje). Cena 3 eura/kg. Tel: 065/956-95-64.

• Prodajem kravu crno beli holštajn, steona. Tel: 069/668-206.

PLASTENICI, STAKLENICI

• Staklenik površine 8x4m, sa policama duž celog staklenika u 3 reda. Debeljina cevi je 3x4cm. Staklenik je iz 10 delova. Ima 4 prozora sa strana i vrata. Tel: 063/806-79-52.

• Staklenik površine 8x4m, sa policama duž celog staklenika u 3 reda. Debeljina cevi je 3x4cm. Staklenik je iz 10 delova. Ima 4 prozora sa strana i vrata. Tel:022/326-715.

PČELARSTVO

• Paviljon za košnice, 100 evra. Metalna konstrukcija paviljona sa elementima za sastavljanje. Tel: 064/686-06-70.

• Kontejner sa 13 AZ standard košnica i vagom. Kontejner se može prevoziti auto prikolicom. Tel: 022/570-768.

• Košnice i delovi košnice.LR, DB, DB12, F. Podnjače AV, drvene i za sakupljanje polena. Svi delovi se izrađuju od suve čamove daske, takođe svi delovi su spojeni cink vezom što omogućuje veliku čvrstinu i dugotrajnost, 4000 dinara. Tel: 063/126-08-79.

• Košnice sa pčelama, mera djerzon ram 40x25cm. U odličnom stanju, kao novi. Tel: 063/760-10-15.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA

POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA

"KURIR-2"

Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950

KUĆNI LJUBIMCI

• Prodajem hajkom kunice na veliko i malo svih uzrasta, od mesec dana pa do skotnih zenki. Prodajem i meso kunica po dogovoru. Cena 500 dinara po mesecu starosti. Tel: 063/564-166.

• Hajkom i panon beli kunići. Cena po mesecu starosti 500 dinara, ima od 1, 2 i 4 meseca. Tel: 064/128-10-72.

• Na prodaju 4 mužjaka pauna starih 2 godine. Tel:064/281-12-12 i 064/371-73-90.

• Prodajem odrasle japanske guske. Tel:022/325-232.

• Poklanjam mačku i mačiče sijamskog porekla. Tel: 641-193 i 062/641-193.

• Prodajem bele puline. Tel: 060/441-4055

• Prodajem štenice bišona i pulina. Tel: 022/710-400, 063/8251-526

• Prodajem štenice kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200

• Kupujem štene rotfajlera. Tel: 022/472-155

• Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857

MOTORNA VOZILA

• Prodajem ladu limuzinu 1300 ispravna, cena 200 evra. Tel.022/553-570 i 060/553-35-70.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21.

• Prodajem Zastavu 101 godina proizvodnje 2004, registrovana, može zamena. Tel: 069/625-379.

• Prodajem Fiat Punto godina proizvodnje 2000, 1,7 dizel, može zamena. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem ladu limuzinu 1300 ispravna, cena 200 evra. Tel.022/553-570 i 060/553-35-70.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32. • Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21.

• Prodajem Zastavu 101 godina proizvodnje 2004, registrovana. Tel: 069/625-379

• Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21.

• Prodajem Opel Astu 2.0 registrovana u odličnom stanju. Tel: 063/562-884.

• Prodajem Euro kuku za Astru G. Tel: 060/661-21-81.

• Prodajem zastavu yugo skala pikap, 2003. godište. Očuvan. Indija. Tel:022/551-290.

• Prodajem fiću, 1985. godište objavljen. Tel: 670-711.

• Deutz Fahr 6.50. Cena 1.1500 evra, 1985. god, u odličnom stanju, registrovan, zadnje gume nove, može zamena. Tel:063/531-155.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem Opel Korsu godina proizvodnje 1998, registrovan godinu dana.

Tel: 064/370-45-93.

• Prodajem "hundai matrix" 1,5 SRDI, 2002. godište, bez ulaganja registrovan do marta 2015. odličan. Tel:065/442-91-93. Zvati uveče.

RAZNO

• Prodajem bagremove stubove rezane, polovne, cena 250 dinara , Kuzmin. Tel:063/779-90-66.

• Prodajem 500kg plavog kamena Zorka Šabac kristal, cena 330 dinara/kg za povrtiare i vinogradare. Za Poljoapoteke popust 10 posto na celu količinu. Tel: 063/611-257 i 015/774-15-86 Ljuban.

• Prodajem frižider na butan, prekrupačnel uređaj za kontrolu svetla. Tel.631-320.

• Prodajem kavez za koke nosilje tacnaš, automatske pojilice, cena 240 evra. Tel: 063/771-68-64.

• Biljne kapi divljeg krastavca Ecballium elaterium, pomoćno sredstvo za čišćenje sinusa. Tel: 061/289-11-56.

• Prodajem presu Welger 71 u dobrom stanju. Tel: 064/516-97-10.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta. Seče se posle tri godine. Gojko. Tel: 063/109-88-99.

• Prodajem Euro kuku za Astru G. Tel: 060/661-21-81.

• Kupujem butan – plinske boce, razne elektromotore, ručni i električni alat, raznu građevinsku opremu, tanjirače, šrafštok, vinte, antikvitete i prodaja alulampereje. Tel: 061/113 – 83 – 56.

• Kupujem ispravne, neispravne kolor televizore,LCD, plazma, novije lap top računare, klavirne harmonike. Non stop – Mladen. Tel: 021/421-516 i 064/157-25-14.

• Kazan za pečenje rakije, od 100l. Kao nov, prevrtač, 650 evra. Tel: 063/404-079.

• Kavez za prašenje krmača. Nekorišćeno, očuvano je, 60 evra. Tel: 064/444-54-08.

• Hranilice od prohroma cele, isključivo za mokar tov. Tel: 064/486-58-19.

• Prodajem 500kg plavog kamena Zorka Šabac kristal, cena 330 dinara/kg za povrtiare i vinogradare. Za Poljoapoteke popust 10 posto na celu količinu. Tel: 063/611-257 i 015/774-15-86 Ljuban.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta. Seče se posle tri godine. Gojko. Tel: 063/109-88-99.

• Potrebna sezonska radna snaga za rad u Crnoj Gori Budva (kuvari, pekari, pica majstori, pomoćno osoblje, mesari) smeštaj i hrana obezbeđena. Tel: +381-67-345-887.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta, seče se posle tri godine, Gojko. Tel: 063/109-88-99.

• Prodajem kavez za koke nosilje tacnaš, automatske pojilice, cena 240 evra. Tel: 063/771-68-64.

• Biljne kapi divljeg krastavca Ecballium elaterium, pomoćno sredstvo za čišćenje sinusa. Tel: 061/289-11-56.

• Prodajem krunjač veliki Čakovec, 20 tona na kardan sa elevatorom za šepurike.Sve u radnom stanju, cena po dogovoru. Tel: 064/277-13-05.

• Prodajem Euro kuku za Astru G. Tel: 060/661-21-81.

• Drvo života, 6.000 dinara. Staro preko 20 godina. Tel:068/412-60-88.

• Šasija od prikolice Kikinda 3t, 550 evra. Tel: 060/545-75-56.

• Vezovi i ramovi za bikove i krave. Tel: 064/233-15-31.

Najkvalitetnije nove muzilice za krave, kože ili ovce. Garancija na aparate iznosi 18 meseci kao i obezbeđen servis. Tel: 065/439-02-12.

• Krunjač za kukuruz, trofazni 3kW, bubanj širine 400mm, 800 evra. Tel: 022/476-092.

• Hranilice za svinje. Hranilice su od prohroma cele, isključivo za mokar tov. Tel: 064/486-58-19.

Mlin Sip slovenački, 500 evra. 4kw motor trofazni. 100% ispravan. Malo radio. Tel: 065/200-61-63.

• Prodajem frižider na butan, prekrupač i uređaj za kontrolu svetla. Tel.631-320.

• Biljne kapi divljeg krastavca Ecballium elaterium, pomoćno sredstvo za čišćenje sinusa. Tel: 061/289-11-56.

• Prodajem kavez za koke nosilje tacnaš, automatske pojilice, cena 240 evra. Tel: 063/771-68-64.

• Prodajem presu Welger 71 u dobrom stanju. Tel: 064/516-97-10.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta, seče se posle tri godine, Gojko. Tel: 063/109-88-99.

• Prodajem Euro kuku za Astru G. Tel: 060/661-21-81.

• Inkubator za leženje pilića marke Simplex. Kapacitet inkubatora predvaljaonika 13000 a valjaonika 4000 komada jaja nedeljno. U odličnom stanju, spreman za rad. Tel: 064/616-76-89.

• Gumeni prsti za čerupaljke, 18 din. Izrađeni od kvalitetne gume 50 sch, po želji može i u boji. Tel: 063/778-07-79.

• Prodajem prekrupač, frižider na butan. Tel:631-320.

• Prodajem sadnice, reznice švedskog energetskog drveta. Seče se posle tri godine. Gojko. Tel: 063/109-88-99.

• Prodajem kavez za koke nosilje tacnaš, automatske pojilice, cena 240 evra. Tel: 063/771-68-64.

• Biljne kapi divljeg krastavca Ecballium elaterium, pomoćno sredstvo za čišćenje sinusa. Tel: 061/289-11-56.

• Hranilice za svinje. Hranilice su od prohroma cele, isključivo za mokar tov. Tel: 064/486-58-19.

• Džambo vreće raznih nosivosti: 600, 1000, 1100, 1200kg. Vreće su od granulata plastike. Tel: 062/111-69-13.

• Drvo života, 150€. Staro skoro 20 godina. Tel: 062/319-760.

• Filadendron, 10000din. Tel: 062/319-760.

LIČNI OGLASI

• Ozbiljna, obrazovana žena 58 godina vredna, pedantnaželela bi daupozna dobro stojećeg domaćina isključivo radi braka. Tel: 063/888-62-19.

• Želeo bih da upoznam žensku osobu oko 45 godina starosti, ozbiljna veza moguć brak, vredi pokušati Srem, Banat i Bačka. Tel: 061/668-43-79.

• Tražim ozbiljnu devojkku radi druženja i braka, prvo sms. Tel: +38163/893-32-08.

• Udruženje „Moja sreća“ iz Gornjeg Milanovca može da upriliči da se devojke iz Rusije udaju u Srbiju. Zainteresovani javite se na 065/552-43-11.

• Situiran muškarac 67 godina traži žensku domaćicu do 60 godina, radi druženja, moguć brak. Tel:064/44-35-90.

• Želeo bih da upoznam žensku osobu oko 45 godina starosti, ozbiljna veza moguć brak, vredi pokušati Srem, Banat i Bačka. Tel: 061/668-43-79.

• Tražim ozbiljnu devojkku radi druženja i braka, prvo sms. Tel: 063/893-32-80.

• Želeo bih da upoznam žensku osobu oko 45 godina starosti, ozbiljna veza moguć brak, vredi pokušati Srem, Banat i Bačka. Tel: 061/668-43-79.

SALAŠ GLIGORIĆA NA STEJANOVAČKOM PUTU

Mir u fruškogorskoj "divljini"

- Nije sve u novcu i prodaji. Zapravo nije ništa u tome. Sve je u ljubavi prema mirisu zemlje, štale, u ponosu što ste od jutra do mraka u svojim poslovima i ne vodite brigu o tuđim stvarima, što su vam prljava i vlažna odeća dokaz da zaista radite. Ko to voli, poštuje i ko se toga ne stidi, ne može da ne voli selo i salaše, kaže Mića Gligorić

Kada od Mitrovice krenete za Rumu, a preko Velikih Radinaca, tu, na Stejanovačkom putu, odmah kraj skretanja za Jazak, za oko će vam zapasti veliki senik, a za uho se zalepiti (ako spustite staklo automobil ili usporite dok jurite svojim putem) lavež pasa. Oko senika i razuzdanih crnih pulina smeštena je štala, omanji svinjac i nekoliko kućica, ili bolje rečeno bungalova, koji svi skupa čine salaš na kojem svoje dane broji porodica Gligorić.

Na čelu ove porodice koja je u Srem stigla iz Jadra, tačnije iz sela Bradići kraj Loznice pre gotovo šest decenija stoji stameni i nasmejani deda **Mića**, a kraj njega tu su još i dva sina i supruga, kao i braća koju su, tragajući za boljim životom, Mićini roditelji doveli u Srem polovinom pedesetih godina prošlog veka.

- Došlo je ukupno nas nas četvoro dece, otac i majka. Sestra je umrla, a braća su živela ovde i sada su tu. Ja imam dve ćerke i tri sina, ovde imam i unuke i prauke, pa tako u šali umem da kažem da se naše jadransko seme u svakom pogledu dobro primilo u Srem, kaže Mića.

Kad kuća dobije noge

Glavni razlog za selidbu na sever ležao je, kako nam je rekao Mića, u teškom životu jadranskih seljaka koji se, usled manjka plodne zemlje i znatno teže materijalne situacije nego što je ona sa kojom se sremački paori susreću, ogledao u slabim prinosima i čestim deobama ionako malih imanja.

- Familija je bila velika i nije bilo dovoljno da se kapital jednom pravedno podeli, tako da je moj otac rešio da, kako je govorio, ode „u

Senik

divljinu", u Frušku goru. Možda to sada deluje smešno, posebno ako uzmemo u obzir da nam je Cer bliži, ali ja nikada ranije nisam čuo za Frušku goru, tako da to nama stvarno jeste bila divljina, objašnjava domaćin.

Od momenta dolaska na Stejanovački put do danas, Gligorići stalno žive na istom mestu. Tačnije, jednom su, seća se Mića, preseljeni, ali i to tek nekoliko desetina metara. Poslednjih pet decenija su na istom mestu.

- Dođem ja jednog dana iz škole, išao sam u Stejanovce, kad ono nema kuće, kao da je noge dobila! Okrenem se nekoliko puta oko sebe, pitam se šta je sada bilo, kad u tome majka zove, kaže premestili nam kuću. Od kako sam prvi put ušao u novu-staru kuću, u njoj sam

ostao i do danas. Bavili smo se poljoprivredom i stočarstvom, otac je imao malo više od dva jutra zemlje, ja imam moj hektar i jedno jutro u arendi i ne žalim se. Nemam neke posebne priloge, ali dovoljno da pokrijem troškove i da zadovoljim ono najosnovnije što mi treba, priča Mića.

Lepo i teško uvek idu pod ruku

Pored zemlje na kojoj seju kukuruz, Gligorići imaju dve jutra zemlje, nešto svinja, kokošaka i preko dvadeset komada ovaca. Rad na salašu je, veli, težak, ali lep i ne bi ga menjao ni za šta na svetu.

- Jaganjci idu od dva do dva i po evra. Ne mogu reći da sam zadovoljan, ali se preživljava. Ono što je najvažnije to je da živimo zdravo i onako kako sami sebi odredimo. Nekako je to i najvažnije u životu. Mnogi pitaju kako je ovde zimi, ali iskreno govoreći, dobro je kao i ljeti. Nema tu velike razlike. Ovce traže svoje i ljeti i zimi, izvodim ih, krave čuvam i tako u krug. Dok su deca išla u školu, autobus je redovno stajao, Ruma je blizu, ni Mitrovica nije daleko tako da stvarno nema mesta bilo kakvoj kuknjavi, nastavlja živo priču Mića.

Malih komplikacija Gligorići su imali dok nisu podneli zahtev za legalizaciju, ali sada je, kaže Mića, sve u postupku rešavanja pa se čeka da se i ta stvar okonča. Imaju Gligorići svoj telefonski broj, adresu, vodu, sve što treba da bi se moglo živeti.

- Život na selu južno od Save je teži nego ovde. Zemlja je lošija, ljudi su zatvoreniji, sirotinja je veća. Selo pa i ovi salaši u Sremu imaju šansu i loše bi bilo da se ne iskoristi

Mića Gligorić

Nema brige za cenu mleka

Jedna od kuća Gligorića

Za ovce je uvek lako

sve ono što Srem pruža. Evo, primera radi, svuda po ovim njivama u krug ima Bog zna koliko košnica, dolaze ljudi iz čitave Srbije da napsaju pčele tako da bi i to moglo da uspe. U Vrdniku, Jasku i dalje tako sve do Krušedola ima vinograda i voćnjaka, ali opet ništa. Tužno je to što ljudi odlaze iz sela, a još gore je što oni koji ostaju moraju više da se pate. Mi smo ovde već decenijama i ne mislimo da idemo. Računam nešto, ako nama koji živimo na salašima, a po Sremu nas ima sve više, nije teško, ako se borimo sa problemima i verujemo da radom možemo da uspemo, ne vidim razlog zašto bi oni kojima istina nije lako po selima, bežali iz istih, priča deda Mića i dodaje: - Da kažem pravo, nije sve u novcu i prodaji. Zapravo nije ništa u tome. Sve je u ljubavi prema mirisu zemlje, štale, u ponosu što ste od jutra do mraka u svojim poslovima i ne vodite brigu o tuđim stvarima, što su vam

prljava i vlažna odeća dokaz da zaista radite. Ko to voli, poštuje i ko se toga ne stidi, ne može da ne voli selo i salaše.

Sejali su Gligorići na svojoj zemlji i bostan koji su u zlatne dane prodavali u rodnom kraju, ali su poslednjih godina usled slabe cene i sve skromnijih mogućnosti da se u Mačvu, Jadaru i Podrinju ode, od toga odustali. Da stvar bude još i gora, priča nam Mića, nisu bili jedini koji su zaboravili na slatku povrćku.

- Bilo je dosta Stejanovčana koji su sejalili bostan, ali su odustali. Za njima su poslednjih godina išli oni koji su se bavili govedarstvom i svinjarstvom i danas će vam naše komšije, ako ih pitate, kazati da je živeti na selu lepo, ali teško. Ispada da to ide ruku pod ruku, što je teže, to je lepše. Tu istinu treba prihvatiti i sa njom živeti. Teško i lepo, završava kroz smešak Mića Gligorić.

S. Lapčević